

ΠΕΤΡΟΥ Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΣΧΟΛΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Διάξεις
Δοθεῖσα τὴν 17/2/1975
Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν Σχολὴν
Θεσσαλονίκης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1975

**«Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ»
ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
II. ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΕΡΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ	9
α) 'Η θεωρία DEMAND - PULL INFLATION	9
β) 'Η θεωρία COST - PUSH INFLATION	9
γ) 'Η θεωρία SHIFT - DEMAND INFLATION	9
δ) 'Η θεωρία PRICE - PUSH INFLATION (Διευθυνόμενος πληθω- ρισμός)	10
ε) 'Η Κενσιανή θεωρία περι πληθωρισμού	12
στ) 'Η Νέα ποσοστική θεωρία του M. Friedmann	13
III. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ	16
IV. Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ	20
A) ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ	20
α) 'Ο μακροχρόνιος Πληθωρισμός	20
β) 'Ο Πληθωρισμός εκ της Οικονομικής 'Αναπτύξεως	21
γ) 'Η Συνάρτησις Καταναλώσεως λόγος Πληθωρισμού	22
δ) 'Η Κυκλική Κύμανσις λόγος Πληθωρισμού	23
ε) 'Η Τελμάτωσις (STAGNATION) λόγος Πληθωρισμού	24
στ) 'Η ύψωσις της Παραγωγικότητος Λόγος Πληθωρισμού	25
ζ) 'Η AFFLUANT SOCIETY λόγος Πληθωρισμού	26
η) 'Η άπηρχαιωμένη 'Αγροτική Πολιτική Λόγος Πληθωρισμού	27
B) ΟΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Β' ΠΑΓΚΟ- ΣΜΙΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ	29
α) Τò Νομισματικόν Σύστημα Λόγος Πληθωρισμού	29
β) Τò Δολλάριον Λόγος Πληθωρισμού	30
γ) 'Ο Χρυσός Λόγος Πληθωρισμού	32
δ) 'Η Πολιτική Πλήρους 'Απασχολήσεως Λόγος Πληθωρισμού	33
ε) 'Η Πολιτική Οικονομικής 'Αναπτύξεως Λόγος Πληθωρισμού	34
στ) 'Η Φορολογία Λόγος Πληθωρισμού	35
ζ) Πολιτικοί Λόγοι αίτια Πληθωρισμού	38
V. ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ	39
VI. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ Ε- ΠΟΧΗΣ ΜΑΣ	43

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ὁ Πληθωρισμὸς φαινόμενο βαθυτάτης διαταράξεως τῆς Ἴσορροπίας τοῦ συστήματος τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας.

Ἐμφανίζεται ὡς ἔντονη ὕψωση Τιμῶν κατὰ μίαν μακρὰν περίοδο. Ὡς γνωστὸν αἱ Τιμαὶ εἶναι ὁ ρυθμιστὴς τοῦ συστήματος. Διὰ τῆς ἀξομειώσεως τῶν κατανέμονται αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ προκαλεῖται ἡ Ἴσορροπία τοῦ συστήματος.

Ὑπὸ κανονικὲς συνθήκες, Οἰκονομικῆς καὶ Νομισματικῆς Ἴσορροπίας, αἱ Τιμαὶ κυμαίνονται, ἀξομειώνονται σὲ μικρὸ βαθμὸν, αἱ τιμαὶ τῶν κατὰ μέρος ἀγαθῶν ἀξομειώνονται ἐπίσης, χωρὶς νὰ μεταβάλλεται τὸ Γενικὸν Ὑψος τῶν Τιμῶν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Πληθωρισμὸς σημαίνει ἔντονη καὶ διαρκὴς ὕψωσις τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν καὶ τῶν τιμῶν τῶν κατὰ μέρος ἀγαθῶν. Ὅπερ σημαίνει ὅτι αἱ Τιμαὶ δὲν ἔμπορὸν νὰ ρυθμίσουν τὴν οἰκονομίαν καὶ νὰ τὴν κρατήσουν σὲ Ἴσορροπία, καὶ ἔτσι προκαλεῖται ἀναστάσις εἰς τὴν οἰκονομία. Ὁ Πληθωρισμὸς εἶναι παθολογικὸ φαινόμενο τῆς λειτουργίας τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας.

Ὁ Πληθωρισμὸς εἶναι ἐκδήλωσις ὄχι κανονικῆς τῆς Δυναμικῆς Οἰκονομίας, σοβαρότερη καὶ αὐτῆς τῆς Κυκλικῆς Περιοδικῆς Κυμάνσεως.

2. Ὁ Πληθωρισμὸς τῆς ἐποχῆς μας εἶναι σοβαρότατο ἐπιστημονικὸ παγκόσμιον πρόβλημα.

Ὅπως κατὰ τὴν μεγάλην Παγκόσμιον Κρίσιν τῶν ἐτῶν 1929-32, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιστήμη, εὐρέθη μπροστὰ σ' ἓνα πρωτοφανὲς φαινόμενο, ἔτσι καὶ μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον, ὁ Πληθωρισμὸς ὁ ὁποῖος ἄρχισε καὶ συνεχίζεται ὡς σήμερα, θέτει τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιστήμην ἐνώπιον μεγάλου Προβλήματος¹.

Ὁ Πληθωρισμὸς τῆς ἐποχῆς μας δὲν ὁμοιάζει με τοὺς πληθωρισμοὺς ἄλλων ἐποχῶν, ἢ μεμονωμένων χωρῶν, διότι εἰς αὐτὸν συνεργοὺν καὶ συμπλέκονται πολλοὶ λόγοι καὶ πολλὰς πληθωριστικὰς πηγὰς. Λόγοι ὀργανικοὶ

1. JOHN ROBINSON, «The Second Crisis of Economic Theory» εἰς τὸ AM. EC. REV. 1972, Papers And Proceedings 22-27 Dec. 1971.

οικονομικοί, λόγοι έκτακτοι οικονομικοί και λόγοι πολιτικοί έχουν συνεργήσει εις τὸν μακρὸν καὶ ἔντονον πληθωρισμὸν τῆς ἐποχῆς μας.

Δὲν εἶναι βέβαια καλπάζων Πληθωρισμὸς (HYPER INFLATION) ὅπως τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς καὶ ὅπως εἰς τὸ παρελθὸν συνέβησαν εἰς τὴν Γερμανίαν τὰ ἔτη 1919-22 καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν κατοχὴν 1941-44, ὅτε τὸ νόμισμα ἔχασε παντελῶς τὴν ἀξίαν του.

Ὁ Πληθωρισμὸς τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὄχι μόνον ἐπιστημονικὸ πρόβλημα ἀλλὰ καὶ ἠθικὸ πρόβλημα διότι μερικοὶ ὀμιλοῦν περὶ οἰκονομικοῦ φαινομένου, τὸ ὁποῖον ἐνισχύει τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς ἀπασχολήσεως. Ὅπως θὰ ἀναλυθῇ αἱ συνέπειαι τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας εἶναι τεράστιαι εἰς βάρος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ θέτει τὸ οἰκονομικὸ σύστημα τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας ἐνώπιον κινδύνου ἀποτόμου καταρρέσεως ὅπως τὸ 1929-32.

Ἴσως ποτὲ ἄλλοτε ἡ Διεθνῆς Οἰκονομία δὲν εὐρέθη ἐνώπιον τόσον ἰσχυρᾶς νομισματικῆς θυέλλης. Οἱ οἰκονομολόγοι εἰς ὄλον τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ 1940 γράφουν καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὸν Πληθωρισμὸν καὶ τὰ κράτη εἰς διασκέψεις προσπαθοῦν μάταια νὰ λάβουν μέτρα ἀναγκαιότητός του.

Εἶναι φυσικὸ νὰ ἔχη κινήσει καὶ τὸ ἰδικὸ μας ἐπιστημονικὸ ἐνδιαφέρον. Ἀσχολούμενος ἀπὸ τὸ 1972 μὲ τὰ Νομισματικὰ Ζητήματα τῆς Εὐρώπης, κατέληξα, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν διεύρυνσιν τοῦ προβλήματος εἰς παγκόσμιον κλίμακα, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν εἰδίκευσιν τούτου, εἰς τὸ φαινόμενο τοῦ Πληθωρισμοῦ. Ἔτσι τὸ θέμα μας διεμορφώθη εἰς Πρόβλημα ὁ σ η μ ε ρ ι ν ὁ ς Π α γ κ ὅ σ μ ι ο ς Π λ η θ ω ρ ι σ μ ὁ ς.

Μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι προσφέρω εἰς τὴν Σχολὴν καὶ εἰς τὴν Ἐπιστήμην καὶ εἰς τοὺς φοιτητὰς ὑπηρεσίαν ἀνέλαβα τὴν διάλεξιν αὐτήν.

3. Ἀποκλεισμὸς ὡς λόγων τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς Κερδοσκοπίας καὶ τῆς ὑψώσεως τῶν Μισθῶν.

Ὁ πληθωρισμὸς ὁ ὁποῖος ἄρχισε ἔρπον (CREEPING) ἀπὸ τὸ 1940², κατὰ τὸ 1960 προέκάλεσε τὴν κρίσιν τοῦ νομισματικοῦ συστήματος ἢ ὁποῖα συνεχίζεται. Ἀπὸ δὲ τὸ 1970 ἐξελίχθη εἰς περίπλοκον φαινόμενον τοῦ ἐντόνου πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας.

Εἰς ὅλες τῖς χῶρας αἱ τιμὲς αὐξάνουν συνεχῶς, τὰ νομίσματα ὑποτιμῶνται, αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις ζητοῦν προσαρμογὴν τῶν μισθῶν, ὁ διεθνῆς οἰκονομικὸς ἀνταγωνισμὸς ἐντείνεται καὶ ὁ φαῦλος κύκλος τιμῶν-μισθῶν-βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἐντείνεται ἐπίσης.

2. ALVIN HANSEN «Can we Meet the Challenge of Inflation? Time Magazine 1946. L. KLEIN, The Keynesian Revolution 1946 Chap. 6, S. HARRIS «Inflation and the American Economy» 1945, «Ten Economists on Inflation Rev. of Economics and Statistics» 1948.

Κατά τὰ τελευταῖα ἔτη 1972, 1973 προσετέθη καὶ ἡ ἀπότομος ὑψωσις τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου ὑπὸ τῶν ἀραβικῶν κρατῶν διὰ λόγους πολιτικῆς τακτικῆς ἢ ὁποῖα προεκάλεσε ἔντασιν εἰς τὸν ὑφιστάμενον πληθωρισμόν.

Προφανῶς ὁ Πληθωρισμὸς δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν Κερδοσκοπίαν. Συχνὰ δημοσιεύονται ἐπικρίσεις κατὰ τῆς Κερδοσκοπίας, ὡς αἰτίας τοῦ Πληθωρισμοῦ. Τοῦτο ἐπιστημονικῶς εἶναι ἀστήρικτο, δεδομένου ὅτι τὸ Κέρδος, ἢ Κερδοσκοπία καὶ μάλιστα ἡ MAXIMA ἀποτελεῖ τὸ κίνητρον τῆς ἐλευθέρου οἰκονομίας. Ὁ λόγος καὶ οἱ λόγοι τοῦ Πληθωρισμοῦ εὐρίσκονται βαθύτερα. Προεισαγωγικῶς ἐπίσης σημειώνομεν ὅτι ὁ πληθωρισμὸς δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν αὐξησιν τῶν μισθῶν, διότι ἐπισταμένη παρατήρησις εἰς τὴν αὐξησιν τῶν Μισθῶν πείθει ὅτι οἱ μισθοὶ προσαρμόζονται πρὸς τὸν Τιμᾶριθμον, τὸν ὁποῖον προηγουμένως ἠῤῥησε ὁ πληθωρισμὸς. Καὶ μάλιστα ἡ προσαρμογὴ συντελεῖται ἀργὰ καὶ ὄχι σύμφωνα πρὸς τὸν Τιμᾶριθμον.

Μάλιστα ὁ καθηγητῆς PATINKIN ὑποστηρίζει ὅτι πληθωρισμὸς ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν συνεχῆ ἠῤῥημένην ἔκκρισιν χρήματος εἰς τὴν οἰκονομίαν³.

4. Ἡ Ἔννοια τοῦ Πληθωρισμοῦ

Πληθωρισμὸς δὲν εἶναι ἀπλή ὑψωσις τῶν τιμῶν ἢ ὁποῖα συμβαίνει ἐνεκα ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἢ πολιτικῶν γεγονότων. Οὔτε ὅπως αἱ τιμαὶ ὑψώνονται κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀνόδου τῆς κυκλικῆς περιοδικῆς κυμάνσεως. Τότε εἶναι ἡ φυσιολογικὴ ὑψωσις τῶν τιμῶν, ἢ ὁποῖα προκαλεῖται συνεπὶα τῆς ἀνόδου ἀπὸ λόγους ὀργανικοῦς τοῦ συστήματος, διότι αἱ τιμαὶ εἶναι ὁ ρυθμιστῆς τῆς λειτουργίας τοῦ συστήματος. Ἡ δὲ ὑψωσις, ἢ πτώσις τῶν τιμῶν εἶναι φυσιολογικὴ λειτουργία διὰ τὴν προσαρμογὴν τῶν μεταβλητῶν εἰς κατάστασιν ἰσορροπίας.

Οἱ BRONFENBRENNER-HOLZMAN⁴ ὀρίζουν τὸν Πληθωρισμό, ὡς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν τὸ χρηματικὸ Κεφάλαιο αὐξάνει ταχύτερα τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος καὶ προκαλεῖται συσσώρευσις ἀνεκπληρώτων παραγγελιῶν. Διακρίνουν δὲ τὴν πρωταρχικὴν αὐξησιν τῶν τιμῶν καὶ τοῦ εἰσοδήματος ἀπὸ τοὺς ἐπακολουθοῦντας λόγους, οἱ ὁποῖοι προκαλοῦν τὸν πληθωρισμόν, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ ἔχη ὡς ἀρχικὴν αἰτίαν τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους.

3. DON PATINKIN «Money, Interest and Prices» 1965, «The Inflation Gap Continues to Prevail and Drives the Price Level Upwards - By Continuous Increasing Injections of New Money Into System, p. 310-312-238. The Inflationary Process Continues Only Because of Uninterrupted Pumping of Additional Money Into the System.

4. A Survey of Inflation Theory εἰς AM. EC. REV. 1963.

Θὰ ἀποφύγωμεν νὰ δώσωμε τὸν ὄρισμό τοῦ Πληθωρισμοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν δλη ἀνάλυση τοῦ προβλήματος μπορεῖ νὰ δοθῆ ὁ ὄρισμός τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ὁ πληθωρισμός ὁμοιάζει μὲ χιονοστιβάδα ἢ ὁποῖα κατέρχεται διογκουμένη. Καὶ δὲν ὑφίσταται οὔτε δημιουργεῖται εἰς τὸ σύστημα αὐτόματος μηχανισμός αὐτοεξουδετερώσεώς του, ὅπως ὑποστηρίζει ὁ Καθηγητὴς PATINKIN⁵. Εἰς τὴν νεωτέραν οικονομικὴν ἱστορίαν ὅσες φορές παρουσιάσθη Πληθωρισμός ὄχι μόνον Ὑπερ-Πληθωρισμός, ἀλλὰ καὶ συνήθης Πληθωρισμός ἢ Ἰσορροπία τῆς οἰκονομίας ἀπεκατεστάθη δι' ἐπεμβάσεως τοῦ κράτους καὶ διὰ μέτρων ριζικῶν, χωρὶς νὰ θίγωνται τὰ θεμέλια τῆς ἐλευθέρως οἰκονομίας. Δὲν ἔχει τὸν αὐτοματισμὸ ποὺ ἔχει ἡ Κυκλικὴ Κόμаницις.

5. Ὁ τρόπος τῆς ἐκθέσεως τοῦ προβλήματος

Διὰ τὴν ἐξήγηση καὶ τὴν λύση τοῦ προβλήματος τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας θὰ ἀκολουθήσωμε τὴν ἐξῆς σειρὰ (APPROACHMENT).

Εἰς τὸ δεῦτερο μέρος II θὰ ἀναφέρωμε περιληπτικῶς τὶς διάφορες θεωρίαι περὶ Πληθωρισμοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν κυριώτερη θέση κατέχει, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας ὁ JOHN M. KEYNES μὲ τὴν εἰσοδηματικὴν θεωρίαν.

Εἰς τὸ III μέρος θὰ προβῶμεν εἰς τὴν θεωρητικὴν ἀνάλυσιν τοῦ φαινομένου τοῦ Πληθωρισμοῦ γενικῶς βάσει τῆς θεωρίας μας, τὴν ὁποίαν διεμορφώσαμε μὲ ἀφετηρίαν τὴν Κενσιανὴν θεωρίαν, ἀλλὰ καὶ μὲ νέα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα συμπληρώνουν αὐτήν, ὅπως οἱ ὀργανικοὶ λόγοι, ποὺ ὀλοκληρώνουν τὸ φαινόμενο καὶ εὐκολύνουν τὴν λύση του. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν πληθωρισμὸ τῆς ἐποχῆς μας, διὰ τὴν ἐξήγηση τοῦ φαινομένου, ἐκτὸς τῶν ὀργανικῶν ἐδρίσκομε καὶ προσθέτους λόγους, οἱ ὁποῖοι παρουσιάσθησαν μετὰ τὸν Δεύτερο Παγκόσμιον Πόλεμον. Οἱ ὀργανικοὶ καὶ πρόσθετοι λόγοι θὰ ἀναλυθοῦν εἰς τὸ IV. μέρος τῆς μελέτης μας.

Εἰς τὸ V. τμῆμα θὰ ἐρευνηθοῦν αἱ οἰκονομικὲς συνέπειαι τοῦ Πληθωρισμοῦ. Καὶ εἰς τὸ τελευταῖον μέρος VI. θὰ ἀναπτύξωμε τὴν ἀναγκαίαν Πολιτικὴν Ἀντιμετωπίσεως τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας, ἐκθέτοντες διάφορες προτάσεις.

II. ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΕΡΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΩΣ

Ως τὸ 1959 ἀναφέρονται δύο κύριες θεωρίες καὶ πολλές δευτερεύουσες ἢ

α) λεγομένη DEMAND-PULL, ἢ ὁποία θεωρεῖ τὸν πληθωρισμὸ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀξήσεως τῆς πλεοναστικῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως (EXCESSIVE DEMAND) διὰ τῆς ἀξήσεως τοῦ χρήματος, (δλων τῶν χρηματικῶν μέσων, δηλαδὴ τοῦ νομίμου ἐν κυκλοφορίᾳ χρήματος, τῶν καταθέσεων ὄψεως καὶ πάσης μορφῆς πιστώσεως).

Τὴν θεωρίαν αὐτὴν ὑποστηρίζουν οἱ πλείστοι τῶν οἰκονομολόγων ⁶.

β) Ἡ δευτέρα θεωρία ἦτο ἡ COST-PUSH δηλαδὴ πληθωρισμὸς ὁ ὁποῖος ἔχει πηγὴν τὸ κόστος παραγωγῆς καὶ ἰδίως τὴν ἀξίωσιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Τῆς COST-PUSH THEORY ὑπάρχουν πολλές παραλλαγές.

γ) Ἐν μέσῳ τῶν δύο ἰσχυουσῶν θεωριῶν, τὸ 1959 ὁ CHARLES SCHULTZE διετύπωσε τρίτην θεωρίαν τὴν «SHIFT DEMAND THEORY», ἢ ὁποία ἀνάγει τὸν πληθωρισμὸν εἰς τὴν μετατόπισιν τῆς ζήτησεως διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως εἰς ἓνα τομέα καὶ ἔνεκα τούτου προκαλουμένης ὑψώσεως τῶν τιμῶν, αἱ ὁποῖες ἐν συνεχείᾳ διοχετεύονται εἰς ὄλο τὸ σύστημα, δημιουργουμένου φαύλου κύκλου, ἀξήσεως τῆς ζήτησεως γενικῶν καὶ ἀξήσεως τοῦ κόστους.

Ὁ SCHULTZE ἀποδέχεται καὶ τὴν θεωρίαν τοῦ COST-PUSH χωρὶς νὰ ἀποδεικνύει τὴν θεωρίαν του.

Ἡ θεωρία τοῦ SCHULTZE ἔχει κόκκον ἀληθείας. Ἀλλὰ ἡ ἀποψὶς αὐτῆ ἔχει στατικὸν χαρακτῆρα, ὅμως ὁ πληθωρισμὸς εἶναι δυναμικὸς, τὸ δυναμικότερον οἰκονομικὸν φαινόμενον.

Δηλαδὴ ἡ μετατόπισις τῆς Ζήτησεως δύναται νὰ προκαλέσῃ ὑψωσὶν τιμῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ προκληθῇ τὸ φαινόμενον τοῦ πληθωρισμοῦ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συνεχῆς καὶ ἔντονος νέα EXCESSIVE DEMAND.

Ἐνδιαφέρουσες μελέτες ἐπὶ τοῦ πληθωρισμοῦ ἔγραψε ὁ Καθηγητῆς FRITZ MACHLUP ⁷ καὶ οἱ HORAGE DEPODWIN καὶ RICHARD SELDEN ⁸ καθὼς καὶ πολλοὶ ἄλλοι τοὺς ὁποίους θὰ ἀναφέρωμε. Κατὰ τὸν FR.

6. JOHN DUESENBERY «The Mechanics of Inflation Rev. of Ec. St. 1950.

7. Another View of Cost-Push and Demand Pull Inflation εἰς R. of EC. ST. 1960.

8. Business Pricing Policies and Inflation εἰς τὸ Journal of POL. EC. 1963.

MACHLUP υπάρχουν πολλών ειδών πληθωρισμού. AUTONOMOUS INFLATION, INDUCED INFLATION, SUPPORTIVE DEMAND INFLATION, AGGRESSIVE COST-INFLATION, DEFENSIVE and RESPONSIVE COST INFLATION. Όπως επίσης και πληθωρισμός ο οποίος δημιουργείται από Trusts και Μονοπωλειακές Έπιχειρήσεις - ADMINISTERED INFLATION.

Κατά τον MACHLUP εάν η αύξησης των Κερδών είναι μεγαλύτερα των Μισθών, θα προκληθή πληθωρισμός DEMAND-PULL, δι' αύξήσεως της ζήτησεως. Επίσης ότι η υπεραπασχόλησις (OVER-FULL EMPLOYMENT) και υπερωρία εις την παραγωγήν δημιουργούν πληθωρισμόν DEMAND-PULL.

Ό MACHLUP υποστηρίζει ότι υπάρχει ουσιώδης διαφορά αν η ύψωσις των τιμών προκαλείται από EXCESS DEMAND, από αύξησιν των Μισθών υπό ισχυρών εργατικών οργανώσεων, ή υπό αύξησιν τιμών των πρώτων ύλων υπό ισχυρών παραγωγικών οργανώσεων. Και ότι η ύψωσις της Στάθμης της Παραγωγής τινός, άνευ συγχρόνου αύξήσεως των μισθών προκαλεί πληθωρισμόν. Η θεωρία αυτή η οποία είναι παλαιά των Σουηδών DAVIDSON και WICKSELL, την αναπτύσσωμεν ως πηγήν του πληθωρισμού της εποχής μας κατωτέρω.

δ) Οί DEPODWIN και SELDEN, ανέδειξαν την θεωρίαν του διευθυνομένου Πληθωρισμού (ADMINISTERED INFLATION) υπό των Μεγάλων Μονοπωλειακών επιχειρήσεων, προϊόντων ή πρώτων ύλων. Η αντίληψις αυτή στηρίζεται στήν γενικώτερη ιδέα ότι οικονομία άνεπιτυχώς διευθύνεται από ιδιωτικάς επιχειρήσεις αι οποίαι αποβλέπουν εις το άτομικόν τους κέρδος⁹. Τήν θεωρίαν αυτών «MEANS'S Theory of Inflation» υπεστήριξεν επίσης ο GEORGE STIGLER¹⁰ καθώς και ο JULES BACKMAN¹¹. Ό MEANS τήν άποψίν του άνέπτυξε ένώπιον της έπιτροπής της Γερουσίας επί του ζητήματος των Μονοπωλείων και των TRUSTS, ο οποίος διέκρινε τήν περίοδον 1942-53, ότε έπροπορεύοντο αι τιμαί των ειδών συναγωνισμού, ένω κατά τήν περίοδον 1953-58, αι διευθυνόμενες τιμές των μονοπωλείων προηγούντο.

9. Industrial Prices and Relative Inflexibility, Senate Document Government Print Office. Τήν αντίληψιν αυτήν άνέπτυξεν παλαιότερα το 1935 ο GARDINER MEANS και Pricing and Publing Interest 1962.

10. Administered Prices and Oligopolistic Inflation εις Jour. of Business 1962.

11. Administered Prices, Administered Wages and Inflation εις το Current Business Studies 1957.

Μέσα εις τὸ πλῆθος τῶν θεωριῶν καὶ τῶν παραλλαγῶν τῶν θεωριῶν τῆς DEMAND-PULL καὶ COST PUSH προεῖχεν ἡ θεωρία τοῦ KEYNES, ἡ λεγομένη εἰσοδηματικὴ θεωρία¹², τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζουν πολλοὶ Κενσιανοί. Καὶ ἡ θεωρία ἡ ποσοτικὴ ὅπως ὑποστηρίζεται ὑπὸ νέαν μορφήν ἀπὸ τὴν Σχολὴ τοῦ Σικάγου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν FRIEDMAN, τοῦ ὁποίου ἡ θεωρία ὑπάγεται εἰς τὴν DEMAND-PULL INFLATION¹³.

᾽Ωνομάσθη SELLERS' INFLATION ὅταν ἡ ὕψωσις τῶν Τιμῶν πηγάζει ἀπὸ τοὺς πωλητάς, διότι ἡ προσφορὰ τῶν εἰδῶν εἶναι περιορισμένη, ἢ ἀκόμη δημιουργεῖται καὶ μαύρη ἀγορά. Ἡ ὕψωσις τῶν Τιμῶν ταχύτατα διοχετεύεται εἰς ὄλην τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Ἀντίθετα ὅταν γιὰ λόγους ψυχολογικοῦς, ὑποτιθεμένων πολιτικῶν λόγων, προβλέψεων δυσμενῶν οἰκονομικῶν γεγονότων, τὸ κοινὸν ἀρχίζει ν' ἀγοράζη διάφορα εἶδη χωρὶς νὰ λογαριάζη τιμὰς τῶν εἰδῶν ὁπότε γίνεται λόγος περὶ Πληθωρισμοῦ τῶν ἀγοραστῶν (BUYERS' INFLATION).

Γίνεται ἐπίσης λόγος περὶ Διαρθρωτικοῦ Πληθωρισμοῦ (STRUCTURAL INFLATION), ὅταν ἐξ αἰτίας ἐλλείψεως ταχείας προσαρμογῆς, ἐξαντλήσεως τῶν Πρώτων Ὑλῶν, ἐλλείψεως ἐργατικῶν χερῶν, ἀδυναμίας μεταβολῆς, προκαλεῖται ὕψωσις Τιμῶν εἰς ὄρισμένα εἶδη, ἢ εἰς ὄρισμένες περιφέρειαι καὶ ἡ ὕψωσις μεταβάλλεται εἰς Πληθωρισμὸν.

Ὅταν ἐπίσης τὸ κοινὸν μὲ τὴν προσδοκίαν ἢ ἀπὸ φόβον ὅτι ὁ πληθωρισμὸς θὰ συνεχισθῆ προβαίνει εἰς ἀγορὰς εἰδῶν εἰς ὕψωμένες τιμὰς, ὁπότε ὀμιλοῦμε περὶ (EXPECTATIONAL INFLATION).

Ὅλα αὐτὰ τὰ ὀνόματα καὶ ἄλλα ἐπιθετα τοῦ Πληθωρισμοῦ εἶναι ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ φαινομένου, τὸ ὁποῖον εἶναι βαθύτατο καὶ ὄργανικὸ τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας.

Ἐκτὸς τῶν θεωριῶν τοῦ KEYNES καὶ τοῦ FRIEDMAN ὄλες αἱ ἄλλες θεωρίαι στηρίζονται μόνον σὲ ἐξωτερικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ὄργανικοῦ φαινομένου.

12. JOHN KEYNES «General Theory of Money Interest and Employment» 1936 «How to pay for the War» 1940, Alvin Hansen, «Monetary Theory and Fiscal Policy 1948, K. Kurihara, «Post Keynesian Economics» 1954 τοῦ ἰδίου MONETARY THEORY and PUBLIC POLICY, 1967.

13. MILTON FRIEDMAN «Discussion on the Inflationary Gap» εἰς AM. EC. R. 1942 June, τοῦ ἰδίου «The Optimum Quantity of Money and Other Essays 1969, τοῦ ἰδίου «The Quantity Theory of Money a Restatement» εἰς τὸ Studies In the Quantity Theory of Money 1956, τοῦ ἰδίου, The Lag in the Effect of Monetary Policy» εἰς τὸ J. of POL. EC. 1961, τοῦ ἰδίου «A Monetary Theory of Nominal Income J. OF POL. EC. 1971, τοῦ ἰδίου «A Theoretical Framework For Monetary Analysis» J. of POL. EC. 1970, τοῦ ἰδίου The Role of Monetary Policy 1968 εἰς τὸ AM. EC. R. Τοῦ ἰδίου Comments on the Critics J. of POL. EC. 1972, τοῦ ἰδίου «A Program for Monetary Stability 1960, τοῦ αὐτοῦ «Inflation et Systems Monetaires 1969».

Σημειώνομε επίσης ότι ο WICKSELL απέδιδε τον πληθωρισμό εις τὸ γεγονός ότι ὁ χρηματικὸς τόκος εἶναι χαμηλὸς ἔναντι τοῦ πραγματικοῦ τόκου, δηλ. τῆς ὀριακῆς ἀποδόσεως τοῦ κεφαλαίου.

ε) Ἡ Κενσιανὴ θεωρία περὶ Πληθωρισμοῦ

Εἰς τὴν Ἐπιστήμην πρὸ τοῦ 1936 ἐπικρατοῦσε ἡ κλασσικὴ ποσοτικὴ θεωρία ἡ ὁποία δὲν μποροῦσε νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ πρόβλημα τοῦ Πληθωρισμοῦ μετὰ τὴν ἀύξησιν τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος. Ὁ J. M. Keynes εἰς τὴν *General Theory* συνέλαβε καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ Πληθωρισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνέπτυξε εὐρύτερα κατὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον εἰς τὸ *How To Pay For The War* 1940. Ἐτόνισε τὴν σημασίαν τῆς ἀυξήσεως τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῶν δαπανῶν (ιδιωτικῶν καὶ κρατικῶν), αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν τὸ εἰσόδημα. Αὐξήσεις τῶν εἰσοδημάτων, δεδομένης τῆς ροπῆς πρὸς ἀποταμίευσιν, ὁδηγεῖ εἰς διάστασιν τῆν Ζήτησιν ἀπὸ τὴν Προσφοράν. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὴν ἀύξησιν τοῦ Εἰσοδήματος ἀυξάνει καὶ ἡ Συνολικὴ Ἐνεργὸς Ζήτησις, αὕτη ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ὑψωσιν τῶν Τιμῶν, διότι ἡ προσφορὰ δὲν ἔχει τὴν ἐλαστικότητα ν' ἀυξηθῇ ἀμέσως, ὑφίσταται δηλαδὴ LAG ἕνεκα τῆς Lack Of Elasticity Of Supply. Ἔτσι δημιουργεῖται μετὰ τὴν Ζήτησεως καὶ Προσφορᾶς τὸ Χάσμα, τὸ ὁποῖον καλύπτεται μετὰ τὴν ὑψωσιν τῶν Τιμῶν. Ἔτσι ἡ Θεωρία τοῦ Πληθωριστικοῦ Χάσματος (INFLATIONARY GAP) κατέστη τὸ κλειδί τῆς ἀναλύσεως τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ἡ ἀύξεις τῶν εἰσοδημάτων καὶ ἡ προκαλουμένη ὑψωσις τῶν Τιμῶν εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ μόνον μετὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Πολλαπλασιαστοῦ, ἔστω καὶ μετὰ τὴν νεωτέραν ἀντίληψιν τοῦ Πολλαπλασιαστοῦ, τοῦ Πολλαπλασιαστοῦ Δαπάνης (SPENDING MULTIPLIER). Τὴν θεωρίαν τῆς INFLATIONARY GAP ὑποστήριξε καὶ ὁ Κ. ΚΑΛΟΓΡΗΣ¹⁴.

Κατὰ τὴν Θεωρίαν τοῦ KEYNES ὁ Πληθωρισμὸς σημαίνει ὑπαρξιν INFLATIONARY GAP εἰς τὰ ἀγαθὰ καὶ εἰς τοὺς Συντελεστὰς τῆς Παραγωγῆς, ἀποψιν τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει καὶ ὁ BENT HANSEN¹⁵ δι' αὐτὸ ἀυξάνουν αἱ Τιμαὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν συντελεστῶν, συνεπῶς καὶ τῶν Μισθῶν. Κατὰ τὸν KEYNES προκαλεῖται μὲν ἀύξεις τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος καὶ τοῦ Τόκου, ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀύξησιν τοῦ εἰσοδήματος.

Παλαιότερα ὁ AFTALION¹⁶ ὑπεστήριξε παρομοίαν ἰδέαν. Ἡ κύμαν-

14. Ὁ Πληθωρισμὸς καὶ ἡ Οἰκονομικὴ Ἀνάπτυξις 1962.

15. A Study In The Theory Of Inflation 1951.

16. Revue D'Economie Politique 1925.

σις τῶν Τιμῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ γεγονός διὰ τὸ χρηματικὸ εἰσόδημα αὐξάνει ταχύτερα τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος. Ἐὰν τὸ πρῶτο αὐξάνη ἐνῶ τὸ δεύτερο εἶναι ἀμετάβλητο ἢ καθυστερεῖ, αἱ Τιμές αὐξάνουν. Αὐτὴ ἢ διάστασις ἐντείνεται περισσότερο συνεπεία τοῦ Ἐπιταχυνοῦ, δηλαδὴ ἕνεκα μεγαλυτέρας αὐξήσεως ζητήσεως ἀγαθῶν Κεφαλαίου.

Ἄλλὰ ὁ KEYNES, ἐκτὸς τοῦ διὰ ἐγενίκευσε τὴν Ἀρχὴν καὶ ἐπὶ μὴ περιοδικῆς κυμάνσεως, συνέλαβε αὐτὴν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς θεωρίας τῶν προσδιοριστικῶν παραγόντων τοῦ εἰσοδήματος. Κατὰ τὸν Keynes τὸ χρηματικὸ εἰσόδημα μᾶς οἰκονομίας προσδιορίζεται ἀπὸ πέντε Παράγοντας (DETERMINANTS) ἦτοι, τὴν Ἐπέन्दυσιν, τὴν Συνάρτησιν Καταναλώσεως, τὴν Κρατικὴν Δαπάνην, τὴν Ποσότητα τοῦ Χρήματος καὶ τὴν Προτίμησιν Ρευστότητος (τὴν LIQUIDITY PREFERENCE). Οἱ πέντε αὗτοι παράγοντες προσδιορίζουν τὴν Συνολικὴν Ἐνεργὸν Ζήτησιν, ἢ ὁποῖα καθορίζει τὸ Χρηματικὸν Εἰσόδημα, τὴν Τιμὴν, καὶ τὸ ὕψος τῆς Ἀπασχολήσεως¹⁷.

στ) Ἡ νέα ποσοτικὴ Θεωρία περὶ Πληθωρισμοῦ τοῦ M. FRIEDMAN.

Ἡ Σχολὴ τοῦ Σικάγου ἀποτελεῖται ἐκτὸς ἀπὸ τὸν FRIEDMAN, ἀπὸ τὸν HENRY SIMON, LOYD MINTS, τὸν FRANK KNIGHT, JACOB VINER καὶ ἄλλους νεωτέρους.

Ἡ Θεωρία τοῦ FRIEDMAN μπορεῖ νὰ συνοψισθῇ ὡς ἑξῆς. Ἡ ποσοτικὴ θεωρία εἶναι μᾶλλον μέθοδος ἐρεῦνης παρά σαφὴς ὀρισμὸς θεωρίας. Ἡ ποσότης τῆς κυκλοφορίας τοῦ χρήματος μᾶλλον, παρά ἡ ροὴ τοῦ εἰσοδήματος καθορίζει τὸ ἐπίπεδον τῶν Τιμῶν καὶ τῆς Δραστηριότητος. Ἡ προσδοκωμένη μεταβολὴ τῶν Τιμῶν εἶναι ὁ μεγαλύτερος παράγων τῆς ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας τοῦ χρήματος. Ἡ ποσοτικὴ θεωρία εἶναι κατ' ἀρχὴν θεωρία Ζητήσεως Χρήματος, δὲν εἶναι θεωρία τοῦ χρηματικοῦ ἢ τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος, ἢ τοῦ ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν. Ὅτι τὸ Χρήμα εἶναι ἀγαθὸν Κεφαλαίου, ἢ δὲ ζήτησις χρήματος εἶναι ζήτησις Κεφαλαίου. Ὁ τόκος εἶναι σχέσις stock and flow income. Τὸ δὲ stock, Πλοῦτος $W = Y/r$ ($Y =$ εἰσόδημα, $r =$ τόκος). Ὁ Πλοῦτος ὑφίσταται εἰς πέντε εἶδη, Χρῆμα, Ὁμολογίαις, Μετοχές, Ἀγαθὰ καὶ Ἀνθρώπινο Κεφάλαιον.

17. Ἀποψιν τὴν ὁποίαν δέχονται ὅλοι οἱ Κενσιανοὶ καὶ ἰδιαιτέρως ὁ ALVIN HANSEN *Monetary Theory and Fiscal Policy* 1949 p. 95, καὶ K. KURIHARA «*Monetary Theory and Public Policy* 1967.

λαιο. Ἡ ζήτησις τῶν εἰδῶν Πλούτου εἶναι πραγματοποίησις μεγιστοποιήσεως τῆς συναρτήσεως ὠφελιμότητος. Ἡ ποσότης χρήματος πού ζητεῖται ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ κόστος τῶν ὑπηρεσιῶν κάθε ἄλλου εἶδους (Πλούτου) καὶ τὸ κόστος παντὸς ὑποκατάστατου μεταξύ των. Ὑποκατάστατα τοῦ χρήματος εἶναι πολλά. Ἡ δὲ συνολικὴ ζήτησις χρήματος εἶναι συνάρτησις καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν συνολικὴν παραγωγὴν. Τὸ χρηματικὸ εἰσόδημα εἶναι συνάρτησις πολλῶν παραγόντων μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ Παραγωγή, ὁ τόκος, τὸ Χρήμα καὶ αἱ Τιμές. Τὸ χρηματικὸν εἰσόδημα δὲν μᾶς βοηθεῖ νὰ γνωρίζωμε τὴν ἐπίδρασίν του ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος καὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν. Ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ Money Income (Y_m) δὲν σημαίνει ἴσην μεταβολὴν εἰς τὸ Real Income (Y_r) ($r = \text{real}$) ἐνῶ ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ Y_r σημαίνει ἴσην μεταβολὴν εἰς τὸ Y_m . Ὅτι ἡ διαφορὰ ἀπόψεων τῶν οἰκονομολόγων ἔγκειται στὴν ἀντίληψιν περὶ τῶν παραγόντων τῆς Ζήτησεως καὶ τῆς Προσφορᾶς καθὼς καὶ τῆς μορφῆς τῆς Συναρτήσεως Ζήτησεως. Ὁ ὁπαδὸς τῆς ποσοτικῆς θεωρίας δέχεται ὅτι ἡ ζήτησις χρήματος εἶναι πολὺ σταθερά, σταθερωτέρα παρὰ ἡ συνάρτησις Καταναλώσεως. Ὁ FRIEDMAN ὁμολογεῖ ὅτι ἡ ποσοτικὴ θεωρία δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μεγάλην ὕψωσιν Τιμῶν.

Τὸ κυριώτερον σημεῖο τῆς ἐπιθέσεως τοῦ KEYNES κατὰ τῆς ποσοτικῆς θεωρίας εἶναι, ὅτι ἡ ζήτησις χρήματος εἶναι ἀπεριορίστως ἐλαστικὴ καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην μεταβολὴν τοῦ τόκου.

Ἡ ποσοτικὴ θεωρία ὅπως τὴν παρουσιάζει ὁ FRIEDMAN δὲν εἶναι ὀλοκληρωμένη νομισματικὴ θεωρία ἀφοῦ παραλείπει τὸν παράγοντα τῆς Προσφορᾶς τοῦ Χρήματος καὶ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῶν Τιμῶν, ἂν καὶ ἔκαμε ὑποχώρησιν εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ τῆς Παραγωγῆς ὡς συντελεστοῦ τῆς ζήτησεως Χρήματος.

Ὁ FRIEDMAN παρασυρόμενος ἀπὸ τὴν δυνατότητα τῆς Νομισματικῆς Πολιτικῆς νὰ αὐξήσῃ ἢ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ποσότητα τοῦ χρήματος, καὶ τὸ ὕψος τῶν Τιμῶν, ἄγεται εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ζήτησις χρήματος εἰς τὴν ἀγορὰν προσδιορίζει τὸ ὕψος τῶν τιμῶν καὶ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐπικρατεῖ καμμία ἀπὸ τὶς θεωρίες περὶ Πληθωρισμοῦ. Ὁ καθηγητὴς κ. ΖΟΛΩΤΑΣ¹⁸ δὲν φαίνεται ν' ἀποδέχεται καμμίαν θεωρίαν περὶ πληθωρισμοῦ. Τάσσεται κατὰ παντὸς πληθωρισμοῦ. Εἰς τὸ πρόβλημα τῆς Ἀναπτύξεως καὶ τῶν τιμῶν δὲν φαίνεται ποιά ἄποψη δέχεται ὡς ὀρθήν. Εἰς τὴν σελ. 125 ἐπ. ἐμμέσως δέχεται τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ φορολογία εἶναι ἀντιπληθωριστικὴ.

18. Νομισματικὴ Ἴσορροπία καὶ Οἰκονομικὴ Ἀνάπτυξις 1964.

Ὁ Καθηγητὴς Δ. ΔΕΛΙΒΑΝΗΣ ¹⁹ εἶναι περιγραφικὸς ὡς πρὸς τὰ αἷτια τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ὁ Καθηγητὴς ΑΝΤ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΗΣ ²⁰ δίδει τὸν ὄρισμὸν τοῦ Πληθωρισμοῦ «εἶναι ἡ κατάστασις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ρυθμὸς ἀξίσεως τῆς ἐνεργοῦ ζήτησεως εἶναι ταχύτερος τοῦ ρυθμοῦ ἀξίσεως τῆς παραγωγῆς». Γενικότερον ἀσχολεῖται μὲ τὸν Πληθωρισμὸν ἐρευνῶν τὸ πρόβλημα τοῦ Γερμανικοῦ Μάρκου.

19. Παραδόσεις Ἐφηρμοσμένης Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Νομισματικῆς Πολιτικῆς 1971.

20. Νομισματικὴ Πολιτικὴ 1968.

III. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΩΣ.

Εἰς τὴν οἰκονομίαν δημιουργεῖται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὄλων τῶν οἰκονομικῶν μεταβλητῶν Νομισματικὴ Ἴσορροπία (MONETARY EQUILIBRIUM), κατὰ τὴν ὁποίαν διαμορφώνονται αἱ σχετικαὶ τιμαὶ τῶν ἀγαθῶν, τῶν συντελεστῶν τῆς Παραγωγῆς καθὼς καὶ τὸ Γενικὸν Ἐπίπεδον τῶν Τιμῶν ²¹. Κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς Νομισματικῆς Ἴσορροπίας εἰς τὴν οἰκονομίαν τὸ χρῆμα μεσολαβεῖ εἰς τὶς συναλλαγὰς, χωρὶς νὰ ὑφίσταται καμμιά μεταβολὴ εἰς τὴν ἀξία του, εἶναι δηλαδὴ τὸ Χρῆμα Οὐδέτερον εἰς τὴν Νομισματικὴν Ἴσορροπίαν. Ἡ ποσότης τοῦ χρήματος ποὺ κυκλοφορεῖ ρυθμίζεται αὐτομάτως, αὐξομειώνεται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν συναλλαγῶν καὶ ἔτσι τὸ Γενικὸ Ἐπίπεδο τῶν Τιμῶν παραμένει ἀμετάβλητο, σταθερό. Ἀπὸ τὸ ὁποῖον καθορίζεται ὅτι ἡ ἀξία τοῦ χρήματος, εἶναι σταθερὰ καὶ ἀμετάβλητη, δηλαδὴ τότε τὸ Χρῆμα εἶναι οὐδέτερο. Ἐτσι εἰς τὴν οἰκονομία ἔχομεν Σταθερότητα τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου Τιμῶν, τότε δὲ αἱ παραγόμεναι ἀξίαι εἶναι ἴσαι πρὸς τὰς ζητούμενας οἰκονομικὰς ἀξίας.

Ἡ Νομισματικὴ Ἴσορροπία δὲν εἶναι φαινόμενο μόνον τῆς Στατικῆς Οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Δυναμικῆς Οἰκονομίας. Καὶ κατὰ τὴν Ἀνάπτυξιν αἱ παραγόμενες ἀξίες εἶναι ἴσες πρὸς τὰς ζητούμενες, ἡ δὲ ἀναγκαία ποσότης χρήματος γιὰ τὰς συναλλαγὰς αὐξάνει αὐτομάτως. Τὸ Γενικὸν Ἐπίπεδον Τιμῶν παραμένει σταθερόν ²². Ἀλλὰ εἰς τὴν πραγματικὴν οἰκονομίαν αἱ Τιμὲς μεταβάλλονται ὄχι μόνον αἱ σχετικῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ Γενικὸν Ἐπίπεδον, ἐμφανίζονται Κυκλικὲς Κυμάνσεις τῶν τιμῶν καὶ ἀκόμη ἐμφανίζεται ὁ Πληθωρισμὸς, ἔντονος ὑψώσις τῶν Τιμῶν καὶ διαρκῆς. Δηλαδὴ εἰς τὴν πραγματικότητα οὔτε τὸ ἐπίπεδον τῶν Τιμῶν εἶναι σταθερό, οὔτε τὸ χρῆμα εἶναι οὐδέτερο.

Αἱ Τιμὲς αἱ ὁποῖες θεωροῦνται εἰς τὴν ἐλευθέραν οἰκονομίαν ὁ Ρυθμιστὴς τῆς λειτουργίας της, αἱ ὁποῖες διὰ τῆς αὐξομειώσεώς των πρέπει νὰ ἀποκαθιστοῦν τὴν οἰκονομικὴν Ἴσορροπίαν καὶ τὴν νομισματικὴν Ἴσορροπίαν, δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ οἰκονομικὴ θεωρία ὑποθέτει.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ αἱ τιμὲς ὑψώνονται ἀποτόμως, ἐμφανίζεται ἀνερ-

21. GUNNAR MYRDAL «Monetary Equilibrium» 1950, BENT HANSEN «A Survey of General Equilibrium Systems» 1970.

22. J. HICKS Value and Capital, ERIK LINDHAL «Studies in the Theory of Money and Capital, FR. HAYEK Prices and Pruduction.

για εις την οικονομίαν, υποαπασχόλησις, ή αδράνεια τής CAPITAL CAPACITY τής οικονομίας, ή-δὲ ανάπτυξις ανακόπτεται και ή παραγωγή συστέλλεται, θά πῆ δτι αἱ Τιμές δὲν ἔχουν τήν δύναμιν και τήν ικανότητα νά διατηρήσουν ἢ ν' ἀποκαταστήσουν τήν ἰσορροπίαν.

Παραδεχόμεθα τήν θεωρίαν περι Χρήματος, Τιμών και Εἰσοδήματος τήν ὁποίαν ὁ KEYNES ἐτελειοποίησεν και τήν ὁποίαν ἄλλοι ἐθεμελίωσαν ²³, ἡ ὁποία μᾶς βοηθεῖ νά διαπιστώσωμεν ὅτι ὁ Πληθωρισμός δὲν εἶναι φαινόμενο ἀπομονωμένο τοῦ χρήματος και τῶν τιμῶν, ἀλλὰ γενικό φαινόμενο τής οικονομίας τής ἐλευθέρας, εις τὸ ὁποῖον συμπλέκονται, ἡ παραγωγή, τὸ εἰσόδημα και ὄλες αἱ οικονομικὲς ποσότητες, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι και τὸ χρῆμα.

Ὁ Πληθωρισμός, ὡς φαινόμενο τὸ ὁποῖον συνοδεύει τὸ εἰσόδημα καθορίζεται μέσα εις τήν γενικὴν συνάρτησιν και τὸν προσδιορισμὸν τοῦ εἰσοδήματος ²⁴.

Ἀπὸ τήν Κενσιανὴν θεωρίαν γνωρίζομεν ὅτι οἱ προσδιοριστικοὶ παράγοντες τοῦ Εἰσοδήματος εἶναι τέσσαρες συναρτήσεις και μία ποσότης αἱ Κρατικὲς Δαπάνες (ἡ Συνάρτησις Ἐπενδύσεων, ἡ Συνάρτησις Καταναλώσεως, ἡ Συνάρτησις Χρήματος, και Συνάρτησις Χρηματικῆς Προτιμήσεως). Εἰδικότερον ἡ ποσότης τοῦ κυκλοφοροῦντος Χρήματος (ὄλων τῶν χρηματικῶν μέσων) εἶναι συνάρτησις τοῦ ὕψους τής παραγωγῆς, τοῦ μεγέθους τοῦ εἰσοδήματος, τοῦ ὕψους τῶν τιμῶν, τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, ἡ ὁποία προσδιορίζεται μέσα εις τήν λειτουργίαν τής οικονομίας.

Ὅταν αἱ τιμὲς ἀξάνουν τὸ χρηματικὸν εἰσόδημα εἶναι μεγαλύτερον τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος. Αὐτὴ ἡ ὕψωσις τῶν Τιμῶν ὀφείλεται εις τήν ἀξησιν τής Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως (AGGREGATE EFFECTIVE DEMAND), ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τήν ἀξησιν τοῦ εἰσοδήματος, τῶν ἀμοιβῶν τῶν συντελεστῶν. Ἡ Γενικὴ ἀξησις τοῦ εἰσοδήματος, ἡ ὁποία προκαλεῖ τήν ὕψωσιν τῶν Τιμῶν προκαλεῖ ἐπίσης και τήν ἀξησιν τής ποσότητος τοῦ Χρήματος.

23. J. TOOK, An Inquiry Into the Currency Principle 1844, KN. WICKSELL «Interest And Prices Ἄγγ. 1936, A. AFTALION op. Cit. 1925, ALVIN HANSEN, Monetary Theory And Fiscal Policy 1949.

24. J. POLLAK - W. WHITE «The Effect Of Income Expansion On The Quantity Of Money» Staff Papers 1954-55 p. 398.

Ἄλλὰ ἡ αὐξησις τῆς ζητήσεως χρήματος δὲν γίνεται μόνον διὰ τὰς παρούσας ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας τὰς ὁποῖες οἱ συναλλασσόμενοι σχεδιάζουν, καὶ ἀκόμη καὶ διὰ τὰς χρηματιστικὰς ἀνάγκας καὶ τὰς κερδοσκοπικὰς ἀνάγκας. Ἔτσι κατὰ τὴν αὐξησιν τοῦ εἰσοδήματος ἡ προκαλλουμένη αὐξησις τῆς ζητουμένης ποσότητος χρήματος παρὰ τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν καὶ τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς εἶναι ὑπερτέρα τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας. Ἔτσι τὴν ὕψωσιν τῶν Τιμῶν δὲν τὴν προκαλεῖ μόνον ἡ αὐξησις τοῦ εἰσοδήματος ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπερτέρα αὐξησις τοῦ κυκλοφοροῦντος χρήματος.

Ἔτσι τὸ χάσμα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ἡ αὐξησις τοῦ εἰσοδήματος ἔναντι τῆς μὴ ἐλαστικῆς προσφορᾶς, ἀνοίγει μεγαλύτερον διὰ τῆς προκαλουμένης ὑψώσεως τῶν τιμῶν ἔνεκα τῆς ζητήσεως ὑπερτέρας ποσότητος χρήματος. Ἔτσι ἀδξήσεις τοῦ εἰσοδήματος καὶ ὑπερτέρα ζήτησις χρήματος αὐξάνουν τὸ χρηματικὸν εἰσόδημα, ἐνῶ ἡ παραγωγή καθυστερεῖ.

Τὸ πληθωριστικὸν χάσμα τὸ ὁποῖον συνεχῶς διευρύνεται τείνει νὰ καλυφθῆ δι' ὑψώσεως τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία προκαλεῖται καὶ ἀπὸ τοὺς ζητούντας ἀγαθὰ (BUYERS' INFLATION) καὶ ἀπὸ τοὺς προσφέροντας ἀγαθὰ (SELLERS' INFLATION).

Ἔτσι ἡ αὐξησις τοῦ εἰσοδήματος καὶ ἡ ὑπερβολικὴ αὐξησις τοῦ χρήματος (Ὡς EXCESSIVE DEMAND) προκαλοῦν τὴν πληθωριστικὴν πίεσιν ἐπὶ τῶν τιμῶν.

Ἄλλὰ καὶ τρίτος παράγων ἐνισχύει τὴν πληθωριστικὴν πίεσιν, ἡ διοχέτευσις εἰς τὴν ἀγορὰν μέρους τῆς LIQUIDITY τὴν ὁποίαν κατέχουν οἱ συναλλασσόμενοι, διότι δὲν συμφέρει ἡ κατοχὴ χρήματος, ἀλλὰ ἡ ἀγορὰ ἀγαθῶν.

Καί τέταρτος παράγων, τὸ θησαυρισμένον χρῆμα, καὶ πᾶν χρηματικὸν μέσον, ρίπτεται εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ τὴν ζήτησιν ἀγαθῶν.

Ὁὗτω ὁ Πληθωρισμὸς εἶναι φαινόμενον ἐντάσεως ἀδξήσεως τῶν τιμῶν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐντὸς τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ εἰσοδήματος, ὅπου ἡ αὐξησις τοῦ χρήματος εἶναι συνέπεια τῆς ἀδξήσεως τοῦ εἰσοδήματος, καὶ ὄχι ἡ πρώτη αἰτία αὐτοῦ ἡ ὁποία δὲν εἶχε κανένα λόγον ν' ἀδξηθῆ.

Βεβαίως δύναται νὰ παρουσιασθοῦν ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, ὅπου π.χ.

ένας Προϋπολογισμὸς μὲ μεγάλο ἔλλειμμα μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ πληθωρισμὸν δι' αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας τοῦ χρήματος, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι σπάνιον γεγονός καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀποτελέσῃ θεωρίαν γενέσεως πληθωρισμοῦ.

Κατὰ τὸν Πληθωρισμὸν ἡ αὐξήσις τοῦ εισοδήματος ὑψώνει πάντοτε τὰς τιμὰς, ἀλλὰ ἡ ἔνεκα διαφορῶν λόγων, ἀνακοπὴ ἢ πτώσις τοῦ εισοδήματος δὲν προκαλεῖ πτώσιν τῶν τιμῶν διότι αἱ δυνάμεις τοῦ πληθωρισμοῦ ὑπάρχουν εἰς τὴν οἰκονομίαν, πρὸ παντὸς ἢ προσδοκία, ἢ ὁ φόβος ὑψώσεως τῶν Τιμῶν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο σημειώνομεν μίαν θεωρητικὴν παρατήρησιν ὡς πρὸς τὴν Συνάρτησιν Καταναλώσεως. Ὁ Φυσικὸς περιορισμὸς, ἡ ἐλαττωμένη ὀριακὴ κατανάλωσις ἐπὶ αὐξανόμενου ὀριακοῦ εισοδήματος, ἀφ' ἑνὸς μὲν περιορίζει τὴν ἐνεργὸν ζήτησιν, δηλαδὴ εἶναι ἀντιπληθωριστικὴ δύναμις—ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐξάνει τὰς Ἀποταμιεύσεις, δι' αὐξήσεως τῆς ὀριακῆς ποσότητος αὐτῶν, αὐξάνει δηλ. τὴν προσφορὰν χρήματος, καὶ ἐλαττώνει καὶ τὸν τόκον. Καὶ ἐνῶ ἡ Συνάρτησις Καταναλώσεως περιορίζει τὸ προκαλούμενον εἰσόδημα, ἐξ ἄλλης πλευρᾶς αὐξάνει τὴν προσφορὰν χρήματος καὶ καθίσταται πληθωριστικὴ δύναμις. Ἡ CONSUMPTION FUNCTION εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας εἶναι ἰσχυρὰ δύναμις πληθωριστικὴ διότι ἀφ' ἑνὸς περιορίζει τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς, ἀφ' ἑτέρου προκαλεῖ αὐξήσιν προσφορᾶς χρήματος, δι' αὐξήσεως τῶν Ἀποταμιεύσεων (Κατωτέρω ἀνάπτυξιν III § γ'). Μετὰ τὴν θεωρητικὴν θεμελίωσιν τοῦ φαινομένου τοῦ Πληθωρισμοῦ γενικῶς ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὴν γενικωτέραν ἀνάλυσιν τοῦ φαινομένου καὶ ἔπειτα τὴν ἐξέτασιν τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς Ἑποχῆς μας.

III. Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Ο Πληθωρισμός της εποχής μας, έντονος και παγκόσμιος είναι πολυσύνθετο και πολύπλευρο οικονομικό και νομισματικό φαινόμενο.

Διὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς θεωρίας μας περί Πληθωρισμοῦ προσθέτομε ὀκτώ ὀργανικοὺς λόγους, οἱ ὅποιοι συνεργοὺν διὰ τὴν ἐκδήλωση τοῦ φαινομένου.

Εἰς τὸ φαινόμενο δὲ τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας συνεργοὺν καὶ ἑπτὰ ἄλλοι λόγοι πρόσθετοι, οἱ ὅποιοι πηγάζουν ἀπὸ οἰκονομικά καὶ νομισματικά ἱστορικά αἷτια τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς.

Πρῶτον ἀναλύομε τοὺς ὀκτώ ὀργανικοὺς λόγους καὶ ἔπειτα θὰ ἀναπτύξομε τοὺς ἑπτὰ πρόσθετους ἱστορικοὺς λόγους τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς.

A' ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

α) Ὁ Μακροχρόνιος Πληθωρισμὸς (SECULAR INFLATION)²⁵.

Ὁ μακροχρόνιος Πληθωρισμὸς εἶναι μόνιμο φαινόμενο ὄλης τῆς ἱστορίας μετὰ τὴν διαρκῆ μείωση τῆς ἀξίας τῶν νομισμάτων ὄλων τῶν λαῶν. Ἀλλὰ κυρίως ἐντείνεται κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν, ἡ ὁποία ἀρχίζει μετὰ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Πολλοὶ λόγοι συνετέλεσαν εἰς τὴν διαρκῆ καὶ μόνιμη ὕψωση τῶν Τιμῶν εἰς ὄλες τὲς χῶρες τοῦ κόσμου. Πόλεμοι, καταστροφές, πολεμικὲς δαπάνες ἢ ἄλλες φυσικὲς καταστροφὲς αὐξάνουν τὸ κόστος ὄλων τῶν εἰδῶν εἰς ὄλες τῖς χῶρες τοῦ κόσμου. Ἐπίσης ἡ ἐντονος αὐξησης τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ὄλον τὸν κόσμον καὶ ἡ περιορισμένη παραγωγή τροφίμων συντελοῦν εἰς τὴν διαρκῆ ὕψωση τῶν τιμῶν. Ἡ Παγκόσμιος σπάνις τροφίμων καὶ ἡ ὕψωση τῶν τιμῶν αὐτῶν διαρκεῖ καθ' ὄλον τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα²⁶. Ὁ μακροχρόνιος Πληθωρισμὸς συμβαίνει παρ' ὄλην τὴν βελτίωσιν τῆς Τεχνολογίας καὶ τὴν ὕψωση τῆς Παραγωγικότητος ποῦ θὰ δικαιολογοῦσαν τὴν συνεχεῖ πτώσιν τῶν τιμῶν.

Κατωτέρω παρατίθενται μερικὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τοῦ Μακροχρονίου Πληθωρισμοῦ τῆς νεωτέρας ἐποχῆς ἀπὸ τὸ 1901 ἕως τὸ 1938.

25. M. ZARGA «Sommes Nous A L'Age De Linflation» REV. ECON. 1963.

26. MARTIN BROFFENBRENNER «Some Neglected Implications Of Secular Inflation» εἰς POSTKENEYSIAN ECONOMICS 1955, K. APBANITAKH «Εἰσαγωγή εἰς τὴν Νομισματικὴν Θεωρίαν καὶ Πολιτικὴν» 1972.

Αυστραλία	1901 - 1939	τὸ κόστος τῆς ζωῆς ἀπὸ	79	ἀνήλθε εἰς	145
Γαλλία	1888 - 1939	» » » » »	100	» »	916
Γερμανία	1888 - 1939	» » » » »	70	» »	212
Ἑλβετία	1913 - 1935	» » » » »	100	» »	128
Η.Π.Α.	1887 - 1941	» » » » »	90	» »	213
Μ. Βρεταννία	1896 - 1939	» » » » »	92	» »	190
Ν. Ζηλανδία	1801 - 1938	» » » » »	77	» »	147
Νορβηγία	1890 - 1937	» » » » »	85	» »	166
Σουηδία	1886 - 1938	» » » » »	81	» »	166

Τὸ πρόβλημα τῆς διαφορᾶς τῆς ὑψώσεως τοῦ κόστους ζωῆς κατὰ χώραν (μὲ βάσιν κοινὴν μονάδα) εἶναι ἐνδιαφέρον ἀλλὰ ἐξέρχεται τῶν πλαισίων τοῦ παρόντος.

β) Ὅ ἐνεκα τῆς Ἀναπτύξεως Ὁργανικὸς Λόγος τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ἡ ἐλευθέρα οἰκονομία ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Βιομηχανικῆς Ἐπαναστάσεως εὑρίσκεται σὲ συνεχῆ ἀνάπτυξη ἐπὶ δύο σχεδὸν αἰῶνες.

Ἡ ἀνάπτυξις, ὡς ὄργανικὸ φαινόμενο τῆς οἰκονομίας, προκαλεῖ ἀναγκαστικὴ ὑψωση τῶν Τιμῶν, ἐφ' ὅσον αἱ χώρες ποὺ ἀναπτύσσονται δὲν ἐφαρμόζουν πολιτικὴ στάθερότητα Τιμῶν.

Ἡ συνεχῆς ὑψωσις Τιμῶν λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐξηγεῖται ὡς ἀκολουθῶς.

Ἡ ἀνάπτυξις ἢ οἰκονομικὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, χωρὶς κρατικὴν πολιτικὴν ἀναπτύξεως προκαλεῖ ὑψωσιν τιμῶν, τῆς ὑψώσεως ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀναπτύξεως. Ἐπιστημονικῶς ἐπικρατεῖ ἡ ἄποψις ὅτι πάντοτε ἢ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις συνεπάγεται ὑψωσιν τιμῶν²⁷ ὄχι ὁμως πληθωρισμόν. Ὁ HARRY JOHNSON ἀναφέρει μελέτην τῶν FRIEDMAN-SCHWARTZ²⁸ εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὅτι ἐπὶ ἓνα αἰῶνα ἢ ἀνάπτυξις ἐσυνοδεύετο ἀπὸ πληθωρισμόν καὶ ἀντιπληθωρισμόν. Ὁ οἰκονομολόγος D. SHEERS²⁹ ἀναφέρει χώρες τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς ὅπου ἢ ἀνάπτυξις ἐσυνοδεύετο ἀπὸ Πληθωρισμόν, ὅπως ἢ Βραζιλία, ἢ ἢ στάσιμος οἰκονομία ἐσυνοδεύετο ἀπὸ πληθωρισμόν ὅπως ἢ Ἀργεντινὴ, ἢ ἢ ἀνάπτυξις ἐσυνοδεύετο ἀπὸ σταθερότητα τιμῶν ὅπως ἢ Βενεζουέλλα ὡς τὸ 1958. Ἡ ἢ στάσιμος οἰκ. κατάστασις ἐσυνοδεύετο ἀπὸ σταθερότητα τιμῶν ὅπως ἢ Κούβα ὡς τὸ 1959.

Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας διάφοροι λόγοι ἐξω-

27. HARRY JOHNSON «Essays In Monetary Economics 1967 p. 282.

28. A Monetary History of The U.S. 1867-1960» 1963.

29. A Theory Of Inflation and Growth in the Underdeveloped Countries OXF. EC. P.

γενείς, ή πολιτικοί δύνανται νά έμφανίσουν διαφόρους συνδυασμούς, θεωρητικώς και πρακτικώς. Κάθε οίκονομική ανάπτυξις προκαλεί ύψωσιν τιμών, κατά την Κενσιανήν θεωρίαν ποδ αναφέραμε, διότι αύξάνει κατά την ανάπτυξιν τδ εισόδημα.

Οίκονομική ανάπτυξις σημαίνει έντονον προσπάθειαν δπου αί Έπενδύσεις προκαλοδν αύξησιν τοδ εισοδήματος και λόγω τής καθυστερήσεως τής αύξήσεως τής παραγωγής προκαλείται ύψωσις τιμών. Κατά την ανάπτυξιν έπίσης προκαλείται και αύξησις τής Άπασχολήσεως και τών Συνολικών Μισθών, οί όποίοι αύξάνουν την άγοραστικήν δύναμιν καταναλωτικών άγαθών τά όποια καθυστεροδν νά παραχθοδν³⁰. Έπίσης κατά την ανάπτυξιν χρησιμοποιοδνται παραγωγικά άγαθά όριακής άποδόσεως δηλαδή μικροτέρας άποδόσεως άλλά και ηύξημένης τιμής και οδτω τδ κόστος τών έπιχειρήσεων αύξάνει. Έτσι καταλήγομεν εις τδ συμπέρασμα δτι είναι νόμος κατά την ανάπτυξιν νά αύξάνουν αί Τιμές εις την χώραν,

γ) Έ Συνάρτησις Καταναλώσεως λόγος Πληθωρισμοδ

Τδ φαινόμενο τής Συναρτήσεως Καταναλώσεως (CONSUMPTION FUNCTION), τής ένεκα λόγων φυσιολογικών και ψυχολογικών άδυναμίας αύξήσεως τής Καταναλώσεως κατ' άναλογίαν τής αύξήσεως τοδ εισοδήματος είναι γενικό φαινόμενο όλων τών ανεπτυγμένων χωρών, άλλά και αυτών τών αναπτυσσομένων. Έ έλαττουμένη όριακή κατανάλωσις έπί αύξανόμενου όριακοδ εισοδήματος και, ένεκα τούτου, φυσικός περιορισμός τής Καταναλώσεως, περιορισμός τής αύξήσεως τής Καταναλώσεως, άφ' ένός μέν περιορίζει την Ένεργόν Ζήτησιν, ή όποία είναι αντιπληθωριστικός παράγων, άφ' έτέρου δμως αύξάνει τās Άποταμιεύσεις, τες όριακές και τες άπόλυτες, αύξάνει δηλαδή την Προσφοράν Χρήματος και έλαττώνει τόν Τόκον τοδ Χρήματος. Και ένδ ή Συνάρτησις Καταναλώσεως περιορίζει την αύξησιν τοδ εισοδή-

30. (R. BHATIA, «Inflation, Deflation And Economic Development» STAFF PAPERS 1960-61, TUN WAI «The Relation Between Inflation And Ec. Development», STAFF PAPERS 1959 p. 302).

ματος, τοῦ πραγματικοῦ, ταυτοχρόνως αὐξάνει τὴν Προσφορὰν Χρήματος λόγῳ αὐξήσεως τοῦ εισοδήματος, καὶ οὕτω καθίσταται ἔντονη πληθωριστική δύναμις. Ἡ CONSUMPTION FUNCTION εἰς ἀνεπτυγμένες χῶρες εἶναι ἰσχυρὰ πληθωριστικὴ δύναμις καὶ μόνιμη πηγὴ Πληθωρισμοῦ, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται εἰς πρώτην ἀνωμαλίαν τῆς κρατικῆς ἐποπτείας ἐπὶ ἐφαρμογῆς Πολιτικῆς Οἰκονομικῆς Ἴσορροπίας, ἡ εἰς πρώτην πληθωριστικὴν πίεσιν ὁποιοῦδήποτε λόγου, ἀπ' αὐτοῦς ποῦ ἀναπτύσσεται.

Ἡ CONSUMPTION FUNCTION ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἄμεσος πηγὴ Πληθωρισμοῦ, ἐπειδὴ εἶναι καὶ ὀργανικὸς λόγος τῶν Κυκλικῶν Κυμάνσεων, ἐνισχύει περισσότερο τὸν Πληθωρισμὸν κατὰ τὴν πορείαν τῆς ἀνόδου τῆς οἰκονομίας. Ἀκόμη ἐπειδὴ εἶναι καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς Τελματώσεως (STAGNATION) ἐνισχύει περισσότερο τὸν Πληθωρισμὸν διότι καὶ ἡ STAGNATION εἶναι πηγὴ Πληθωρισμοῦ εἰς τὰς ἀνεπτυγμένες χῶρες, ὅπως θὰ ἀναλυθῆ εἰς ἰδιαιτέρως παραγράφους.

δ) Ἡ Κυκλικὴ Κύμανσις Ὀργανικὸς Λόγος Πληθωρισμοῦ.

Εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν Θεωρίαν τῶν Κυκλικῶν Κυμάνσεων ὅτι κατὰ τὴν ἀνοδὸν τοῦ Κύκλου (UPSWING) τὸ Γενικὸν Ἐπίπεδον τῶν Τιμῶν αὐξάνει. Τοῦτο συμβαίνει ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν ποῦ ἐφθασε ὁ προηγούμενος Κύκλος. Ἡ Κυκλικὴ Κύμανσις εἶναι Νόμος τῆς ἐλευθέρως οἰκονομίας. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἐφαρμόζεται ἀντικυκλικὴ πολιτικὴ, αἱ τιμὲς ἀνέρχονται χωρὶς νὰ ἔχουν πληθωριστικὸ χαρακτήρα. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ φαινόμενο τῆς Κυκλικῆς Κυμάνσεως ἐμπλέκεται μέσα εἰς τὸν Πληθωρισμὸν ὁπότε δὲν εἶναι δυνατὴ Ἀντικυκλικὴ Πολιτικὴ, ἡ Κυκλικὴ Κύμανσις δρᾷ πλέον ἀδέσμευτη καὶ ἔτσι ὁ Πληθωρισμὸς γίνεται προωθητικὴ δύναμις ὑψώσεως τῶν Τιμῶν. Πάντοτε μέσα στὸν πληθωρισμὸν ὑπάρχει ἡ σταθερὴ δύναμις τῆς Κυκλικῆς Κυμάνσεως, ἀνεμπόδιστη, γιατί δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῆ Ἀντικυκλικὴ Πολιτικὴ.

Μετὰ τὴν κάμψιν τοῦ 1957, ἀπὸ τὸ 1960 ἡ Παγκόσμια οἰκονομία ἐδρίσκεται εἰς τὴν ἀνοδὸν τῆς μετὰ συνεχῆ ὑψώσιν τῶν Τιμῶν.

Εἰς τὸν Πληθωρισμὸν τῆς ἐποχῆς μας, ὁ ὀργανικὸς λόγος τῆς Κυκλικῆς Κυμάνσεως ὑπάρχει ἀδέσμευτος καὶ συνεχίζεται ἔντονος, διότι ἐνῶ ἕως τὸ 1968 κατὰ κανόνα εἰς ὅλες τὰς Κυκλικὰς Κυμάνσεις ὑπῆρχε ὁ νομισματικὸς φραγμὸς, ὁ Χ ρ υ σ ο ὕ ς Κ α ν ὶ ν, ἄμεσος ἢ ἔμμεσος, ὁ ὁποῖος ἔθετε ὄριον εἰς τὰς πιστώσεις καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ ἀνεκόπτετο ἡ ὑψώσις τῶν Τιμῶν, μετὰ τὴν ἀποδέσμευσιν τῶν νομισμᾶ-

των από τὸν Χρυσὸν, δὲν ὑπάρχει πλέον θεσμολογικὸς Κανὼν, ὁ ὁποῖος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν περαιτέρω αὐξήσιν τῶν Τιμῶν, διότι αἱ Πιστώσεις καὶ ἡ κυκλοφορία Χρήματος αὐξάνουν ἀπεριόριστα, ἐκτὸς Κυβερνητικῆς ἀντιθέτου ἀποφάσεως.

Ἡ Ζήτησις καὶ ἡ Προσφορὰ Χρήματος αὐξάνουν, διότι οὐσιαστικῶς εἶναι ἀπεριόριστοι, ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκες τῆς οἰκονομίας τὸ ἀπαιτοῦν, δημιουργουμένου φαύλου κύκλου μετὰ τὴν ὑψωσιν τῶν Τιμῶν. Τὰ δὲ κράτη «ἀνέχονται μικρὰν ὑψωσιν τιμῶν», ἡ ὁποία μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου γίνεται μεγάλη.

Αἰτία τῆς μὴ ἐμφανίσεως τῆς Κυκλικῆς Κυμάνσεως μετὰ τὸ 1960 εἶναι διότι αἱ τιμὲς αὐξάνουν συνεχῶς. Καὶ μόνον κατὰ τὸ 1974 ἐνεφανίσθη ἡ λεγομένη «Υφεσις», ἡ ὁποία δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἔναρξις τῆς Κρίσεως τῆς Κυκλικῆς Κυμάνσεως ³¹.

ε) Ἡ Τελμάτωσις (STAGNATION) ὀργανικὸς Λόγος τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν Οἰκονομικὴ Θεωρίαν τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξε ὁ JOHN M. KEYNES καὶ ὁ ALVIN HANSEN καὶ ἄλλοι Κενσιανοί, εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν, αἱ ὁποῖες ἔφθασαν εἰς τὸ στάδιον τῆς Ὡριμότητος (MATURITY) ἕνεκα διαφόρων λόγων, ἐμφανίζεται τὸ φαινόμενον τῆς STAGNATION, τῆς Τελματώσεως. Ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία τῶν χωρῶν αὐτῶν ἰσορροπεῖ καὶ λειτουργεῖ κάτω τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, μετὰ μόνιμον καὶ σταθερὸν ποσοστὸν ἀνεργίας, πλεον τοῦ κανονικοῦ τοῦ 1-2%, τὸ ὁποῖον φθάνει καὶ 10%, ἐνῶ αἱ Τράπεζες ἀφθονοῦν ἀπὸ χρῆμα καὶ τὸ ὁ τόκος εἶναι 1-3%, ἢ καὶ ἀρνητικὸς τόκος.

Δημιουργεῖ δηλαδὴ τὸ φαινόμενον τῆς SECULAR UNEMPLOYMENT ὅπως εἰς τὰς ΗΠΑ, τὴν Μεγ. Βρετανίαν καὶ μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, Γαλλίαν, Σουηδίαν, Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν.

Εἰς ὅλες τὰς ἀνεπτυγμένες βιομηχανικὰς αὐτὰς χῶρας ἐφαρμόζεται συστηματικῶς Πολιτικὴ Πλήρους Ἀπασχολήσεως, παρὰ τὴν ὀργανικὴν τοῦ ἀδυναμίαν ἕνεκα τῆς Stagnation νὰ πραγματοποιήσουν τὴν Πλήρη Ἀπασχόλησιν. Αὐτὸς ὁ λόγος, ἡ ἐπίτευξις τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, ὡθεὶ τὰς Κυβερνήσεις εἰς τὴν λήψιν τῶν σχετικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα κατ' ἀνάγκην κατανοῦν νὰ εἶναι

31. Τὸ θέμα τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ Πληθωρισμοῦ μετὰ τὴν Κυκλικὴν Κύμανσιν ἐξετάζεται ἀπὸ τὸν O. CROUSE εἰς τὸ SCHMOLLER JAHRBUCH 1964 p. 55-75 καὶ τὸν WARBURTON εἰς τὸ AM. EC. REV. 1944.

πληθωριστικά. Ἐάν μάλιστα αἱ Κυβερνήσεις δὲν παραδέχονται τὸ φαινόμενο τῆς STAGNATION, τότε ἡ ὑψωσις τῶν Τιμῶν καὶ ὁ Πληθωρισμός, καταντᾷ ἀνεξήγητο καὶ μυστηριώδες φαινόμενο».

Διότι αἱ Κυβερνήσεις αὐτὲς πιστεύουν ὅτι θὰ φθάσουν τὸ ἐπίπεδον τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ θεωροῦν τὴν ὑψωσιν τῶν Τιμῶν φυσικὴν συνέπειαν. Εἶναι ἡ συνέπεια τῆς συνεχῶς ἀξανομένης Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως, πρᾶγμα ποῦ δὲν ἐδίδαξε ὁ KEYNES, διότι ὁ KEYNES δὲν ἦτο πληθωριστικός. Ἐδίδαξε τὴν ἀξησιν τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, ὅπου εἶναι δυνατὴ καὶ ἔκαμε σαφῆ διάκρισιν τῆς οἰκονομίας MATURITY-STAGNATION, ἡ ὁποία συνδέεται μὲ τὸ οἰκονομικὸν σύστημα τοῦ Καπιταλισμοῦ.

Ἔτσι ὁ Πληθωρισμός ἔχει μίαν μόνιμη πηγὴ εἰς τὲς βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένους χώρες.

στ) Ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος Ὀργανικὸς Λόγος Πληθωρισμοῦ.

Ἐνῶ θὰ ἦτο πολὺ φυσικὸ ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος νὰ προκαλῆ πτώσιν τῶν Τιμῶν, διότι σημαίνει ἐλάττωσιν τοῦ κόστους, μικροοικονομικῶς καὶ μακροοικονομικῶς δι' ὅλην τὴν οἰκονομίαν, εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅπως ἀνέπτυξαν Σουηδοὶ θεωρικοὶ οἰκονομολόγοι, ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος προκαλεῖ Πληθωρισμόν.

Τὸ φαινόμενο ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης ἀπὸ τὲς ἀρχὲς τοῦ αἵωνος μας. Οἱ Σουηδοὶ οἰκονομολόγοι, DAVIDSON, AKERMAN, BRISMAN, WICKSELL, OHLIN, ἀνοίξαν συζήτηση εἰς τὰ περιοδικὰ καὶ εἰς μελέτες, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔγινε ἡ διαπίστωσις ὅτι ἡ ὑψωσις τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, δηλαδὴ ἡ πτώσις τοῦ ἀτομικοῦ καὶ τοῦ Κοινωνικοῦ Κόστους τῆς οἰκονομίας, ἐπειδὴ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ πτώσιν τῶν τιμῶν, ἔνεκα μονοπωλιακῶν λόγων, οὔτε ἀπὸ ἀντίστοιχη ὑψωσις τῶν Μισθῶν, δημιουργεῖ μεγάλα Κέρδη, τὰ ὁποῖα ὄθουν εἰς ὑψωσιν τῶν Τιμῶν. Ἡ ὑψωσις τῆς Παραγωγικότητος, ἀξάνει τὸν φυσικὸν τόκον, δηλ. τὴν ὀριακὴ ἀπόδοσιν τοῦ Κεφαλαίου, ἐνῶ ὁ χρηματικὸς τόκος εἶναι χαμηλός. Τὰ ἀξανόμενα Κέρδη, δημιουργοῦν ὑψηλὸν εἰσόδημα καὶ πλεονάζουσιν ἀγοραστικὴν δύναμιν, ἡ ὁποία προκαλεῖ ὑψωσιν Τιμῶν ὀργανικὴν ³².

Τὸ ἀξανόμενον εἰσόδημα ἀξάνει τὴν Γενικὴν Ζήτησιν καὶ τὴν Ζήτησιν Χρήματος, τοῦ ὁποίου ὁ τόκος εἶναι χαμηλός, ἐνῶ ὁ φυσικὸς τόκος ἀξάνει. Ἔτσι ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης καὶ αἱ Τιμὲς ἀξάνουν. Τὸ Κοινωνικὸ εἰσόδημα ἀ-

32. BENT HANSEN «The Theory Inflation» 1951.

ξάνει ἐνῶ τὸ Κοινωνικὸ Κόστος ἐλαττοῦται. Ἡ ἰσορροπία Προσφορᾶς καὶ Ζητήσεως ἀνατρέπεται διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ζητήσεως.

Τὴν παλαιὰν θεωρίαν τῶν Σουηδῶν οἰκονομολόγων ὑποστηρίζουν καὶ νεώτεροι ὅπως ὁ BALOGUE³³ καὶ ὁ JAMES DUESENBERY³⁴ καὶ PAUL STREETEN³⁵. Ἐάν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπὶ δύο σχεδὸν αἰῶνες ἡ παραγωγικότης ὑφῆυται συνεχῶς κατανοεῖ κανεὶς τὴν διαρκῆ ὕψωση τῶν Τιμῶν κατὰ τὸν 19ον καὶ 20ον αἰῶνα. Τὸ πρόβλημα δημιουργεῖ καὶ πρακτικὰ προβλήματα Πολιτικῆς Μισθῶν ὑψώσεως αὐτῶν ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως τῆς στάθμης τῆς Παραγωγικότητος, ἂν ἐπιβάλλεται γενικὴ ὑψωσις μισθῶν, ἢ μόνον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεως, αἱ ὁποῖες ἔχουν ὑψωσιν τῆς παραγωγικότητός των. Στὴν τάση τῆς ἀξίσεως τῶν μισθῶν βάσει τῶν πλέον ἀνεπτυγμένων ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖες ἔχουν ὑψηλὴν παραγωγικότητα, ὁ AUBREY JONES³⁶ ἀποδίδει τὸν νέον πληθωρισμόν. Ἡ σύγκρισίς ὁμοῦ μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιπέδου τιμῶν καὶ τῆς καμπύλης τῶν μισθῶν, δεικνύει ὅτι ἡ δευτέρα πάντοτε καθυστερεῖ ἔναντι τῆς πρώτης. Τὸ πρόβλημα φέρεται εἰς τὴν μνήμην τὸν γεροῦσιαστὴν Ο'MAHONY, ὁ ὁποῖος ἔφερε εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον τὸ 1957 Νομοσχέδιον ἀξίσεως τῶν μισθῶν.

ζ) Ἡ κοινωνία τῆς Ἀφθονίας (AFFLUANT SOCIETY) λόγος τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας.

Ἡ Κοινωνία τῆς Ἀφθονίας, ἀποτελεῖ ἐπίσης ὄργανικὸν λόγον τοῦ Πληθωρισμοῦ. Θεωρητικῶς τὸ ὑψηλὸν ἀτομικὸν εἰσόδημα, ἐλαττώνει τὴν ὀριακὴν χρησιμότητα τοῦτου³⁷. Πληρώνει κανεὶς εὐκολα ὅποιανδήποτε τιμὴν καὶ ἀξίησιν αὐτῆς ἄνευ ἀντιστάσεως, ὅταν τὸ εἰσόδημά του εἶναι μεγάλο³⁸. Τὸ ὑψηλὸ ἀτομικὸ εἰσόδημα προκαλεῖ ἀξίησιν εἰσαγωγῶν καὶ βαρύνει τὸ Ἴσοζύγιον Πληρωμῶν. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Καθηγητοῦ J. GALBRAITH³⁹ ὁ καταναλωτὴς ὀλίγον ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν δαπάνην τοῦ ὀριακοῦ τοῦ δολλαρίου, ὅταν τοῦτο εἶναι ἄφθονο.

Ἐποστηρίζομεν ὅτι τὸ ἄφθονο ἀτομικὸ εἰσόδημα μεγάλων κοινωνικῶν στρωμάτων τῆς AFFLUANT SOCIETY ἀποτελεῖ πηγὴν μονίμου πληθωρισμοῦ. Ὅχι μόνον διότι οἱ ἀγοραστὰι πληρώνουν ὅποιανδήποτε τιμὴν, ἀλλὰ

33. Productivity and Inflation OXF. EC. PAP. 1958.

34. The Mechanics of Inflation REV. EC. and STAT. 1950.

35. Wages Prices and Productivity εἰς «Κύκλος» 1962.

36. (New Inflation 1973 σ. 33).

37. HERB GRUBEL, «The International Monetary System 1969 p. 68.

38. EVA MULLER «Consumer Reactions To Inflation» QUART. J. EC. 1959.

39. The Affluent Society.

και διαθέτουν άφθονες Άποταμιεύσεις εις Έπενδύσεις, Στείρες διαρκών αγαθών πολυτελείας (Χρυσ αφικά, πολυτίμους λίθους, αυτοκίνητα πολυτελείας κλπ.).

Δεδομένου ότι τὸ φαινόμενο είναι παγκόσμιο, ἡ Κοινωνία τῆς Άφθονίας ὄχι μόνο δαπανᾷ χωρὶς περιορισμὸ ἀλλὰ και διαθέτει μεγάλο μέρος τοῦ εισοδήματος εις Στείρας Έπενδύσεις, αἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀυξήσεως τῆς Άπασχολήσεως και τῆς ἀυξήσεως τοῦ Εἰσοδήματος. Καὶ ἀγόμεθα εις τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ σύγχρονον φαινόμενο τῆς Άνεργίας ἐν μέσῳ τῆς ἀφθονίας και τοῦ Πληθωρισμοῦ ἔχει μίαν αἰτίαν του και εις τὸ φαινόμενο τῶν Στείρων Έπενδύσεων.

Ένῳ τὸ ἀφθονο τοῦτο περίσσευμα τοῦ εισοδήματος ἀν διετίθετο εις παραγωγικὰς ἐπενδύσεις και ἡ Άπασχόλησις θὰ ἠῤῥεξε ἐπίσης και τὸ εισόδημα, ὁ δὲ Πληθωρισμὸς θὰ περιορίζετο ἀπὸ τὴν πηγὴν αὐτὴν.

Τὸ φαινόμενο μᾶς θυμίζει τὰ παλιὰ Άσιατικὰ κράτη, ὅπου οἱ πασάδες και οἱ μαχαραγιάδες ἐβυθίζοντο εις τὰ χρυσ αφικά και τὰ διαμάντια, ἐνῳ τὸ ἔθνος ὀλόκληρο ἦτο ὑπανάπτυκτο και πεινασμένο.

Έτσι ἡ AFFLUANT SOCIETY ὄχι μόνον εἶναι πηγὴ μόνιμη τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας, ἀλλὰ και αἰτία τῆς Άνεργίας ἐν μέσῳ τῆς ἀφθονίας και τοῦ Πληθωρισμοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ κράτος δὲν παρεμβαίνει διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἰσορροπίαν εις τὴν ἐλευθέραν οἰκονομίαν.

η) Ἡ Άπληρχειωμένη Άγροτικὴ Πολιτικὴ, αἰτία τοῦ Πληθωρισμοῦ

Τὸ σπουδαιότερο γεγονός μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον εἶναι ἡ σπάνις τῶν τροφίμων και ἡ ὕψωσις τῆς τιμῆς αὐτῶν⁴⁰. Μὲ βάσιν τὸ ἔτος 1926 ἡ τιμὴ τῶν τροφίμων τὸ 1939 ἦτο 70,3, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1947 ἔφθασε τὰ 190,3 εις τὰς ΗΠΑ.

Λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς Γεωργικῆς Παραγωγῆς, οἱ γεωργοὶ και τὰ κράτη περιορίζουν τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν διὰ νὰ ἔχουν ὕψηλὰς τιμὰς. Ἡ γεωργικὴ παραγωγή περιορίζεται ἐνῳ αἱ ἀνάγκες τῆς ἀνθρώπου αὐξάνουν.

Ὡς παράδειγμα σὰς ἀναφέρω τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ὅταν ἔφθασε εις τὸ ἐπίπεδον τῆς σιταρκείας, ἐπειδὴ τὸ πλεόνασμα εἶχεν μικρὰν ἀξίαν, τοῦτο διετίθετο εις ζωοτροφὰς και τελικῶς διετάχθη ὁ περιορισμὸς τῆς σιτοπαραγωγῆς. Ένῳ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων πένονται.

40. A. HANSEN, «Monetary Theory and Fiscal Policy p. 157.

Τοῦτο ἔγινε συστηματικὴ πολιτικὴ ἀπὸ ὅλα τὰ κράτη καὶ τὶς Γεωργικὲς Ὄργανώσεις.

Ἡ Γεωργικὴ παραγωγὴ πρέπει νὰ προστατευθῆ, διότι δὲν ἔχει τὴν ἱκανὴν ἰκανότητα νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸν συναγωνισμόν τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν Τιμῶν. Ἀλλὰ ἡ προστασία πρέπει νὰ τεθῆ ἐπὶ ἄλλης βάσεως. Τῆς συνεχοῦς ἀξίσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνεχοῦς ἀξίσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν. Ὡστε καὶ ἡ παραγωγὴ τροφίμων συνεχῶς ν' αὐξάνη καὶ ὁ παγκόσμιος Πληθωρισμὸς νὰ περιορισθῆ κατὰ τὸν παράγοντα τῆς Γεωργίας, ὁ ὁποῖος σήμερα εἶναι ἰσχυρὰ δύναμις ἀνόδου τῶν Τιμῶν.

Ἐὰν εἰς τὸν σημερινὸν Πληθωρισμὸν αἱ τιμὲς τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἀκολουθοῦσαν τὴν πορείαν τῶν ἄλλων εἰδῶν δὲν θὰ ὑπῆρχε εἰδικὸν ζήτημα Γεωργίας.

Σήμερα ὁμοῦ καὶ αἱ τιμὲς τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἶναι χαμηλότερες τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ ἡ παραγωγὴ τῶν εἶναι περιορισμένη, ὅπως ἐξηγήσαμε. Αὐτὴ ἡ ἀντινομία ἡ ὁποία ἀποτελεῖ σοβαρὸν λόγον διαρκοῦς ὑψώσεως τῆς τιμῆς τῶν τροφίμων, ἔστω καὶ καθυστερημένης ἔναντι τῶν ἄλλων εἰδῶν, εἰς τὸ μέλλον θὰ καταστῆ ὀξυτέρα.

Εὐτυχῶς ὑπάρχει ἡ ὀργανωμένη Διεθνὴς Ὑπηρεσία τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἢ FAO. Καὶ μόνον ἡ ἴδρυσις τῆς δεῖχνει τὴν μεγάλην ἀνάγκην εἰς τροφίμα τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἡ Διεθνὴς Ὄργανωσις Τροφίμων ἔχει μόνον τὴν δυνατότητα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Νέας Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς τῆς Διαρκοῦς Ἀξίσεως τῆς Παραγωγῆς καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἀξίσεως τοῦ Εἰσοδήματος τῶν Παραγωγῶν.

Ἐπίκαιρος εἶναι καὶ ἡ ἀνακοίνωσις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν τῆς 22/1/1975 περὶ τῶν Σχεδίων τῆς Γεωργικῆς Ἀναπτύξεως διπλασιασμοῦ καὶ τριπλασιασμοῦ τῶν γεωργικῶν καλλιεργειῶν καὶ παροχῆς βοήθειας εἰς τὰ μέρη τοῦ κόσμου ὅπου οἱ ἄνθρωποι λιμοκτονοῦν.

Παρομοίας ἀπόψεις διατυπώνει καὶ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης ΕΥΘ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ⁴¹.

Αἱ λεπτομέρειες τῆς ὀργανώσεως τῆς Νέας Ἀ-

41. Τὰ Σύγχρονα Ρεύματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Γεωργίας εἰς τὸ Παγκόσμιον ἐπισιτητικὸν Πρόβλημα» εἰς Γεωργοοικονομικὴν Ἐπιθεώρησιν 1969 τ. Ε' τοῦ ἴδιου Agriculture And The Third World 1974.

γροτικής Πολιτικής δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Ἐὰν δὲν ἐπιστευθῆ ἡ ἐφαρμογή της, εἰς τὸ μέλλον ἢ αὐξήσις τῆς τιμῆς τῶν τροφίμων θὰ εἶναι ἡ κυρία πηγή Διαρκoῦς Πληθωρισμοῦ, καὶ τῆς λιμοκτονίας ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων.

Β' ΟΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ἸΒ' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Ἐτελειώσαμε τοὺς ὀργανικοὺς λόγους Πληθωρισμοῦ οἱ ὅποιοι συμπληρῶνουν τὴν θεωρίαν μας τὴν ὁποίαν ἀνεπτύξαμε εἰς τὸ III. Κεφάλαιον

Ὅλοι οἱ ὀργανικοὶ λόγοι μετὰ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ φαινομένου δίνουν εἰς τοῦτο τὸν πολυσύνθετο χαρακτήρα αὐτοῦ μέσα εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐλευθέρου οἰκονομίας, ἡ ὁποία εἰς τὸ στάδιον αὐτῆς τοῦ μονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ, καθίσταται πολὺ εὐπαθῆς καὶ ἀσταθῆς.

Εἰς τὸ ἐπόμενο τμήμα τοῦ κεφαλαίου τούτου θὰ ἀναπτύξομε καὶ τοὺς νεωτέρους λόγους Πληθωρισμοῦ οἱ ὅποιοι παρουσιάσθησαν μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον.

α) Τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Σύστημα Λόγος Πληθωρισμοῦ.

Ὁ πρῶτος πρόσθετος λόγος τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας εἶναι τὸ ἀσταθὲς Διεθνὲς Νομισματικὸ σύστημα.

Τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ σύστημα τὸ ὁποῖον καθιέρωσε ἡ Διάσκεψη τοῦ BRETTON WOODS (NEW HAMPSHIRE ἀπὸ 1-22 Ἰουλίου 1944), καθιέρωσε τὸν χρυσὸν ὡς νομισματικὴν μονάδα εἰς τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς, μὲ ἀξίαν κατὰ οὐγγίαν χρυσοῦ 35 δολλάρια, ὅσην εἶχε τὴν 1 Ἰουλίου 1944 ⁴².

Ἡ ἐξέλιξις τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν ἐπέβαλε τὸ δολλάριον ὡς διεθνὲς νόμισμα ἀφοῦ εἶχε σταθερὰν ἀξία χρυσοῦ καὶ ἦτο μετατρέψιμο ἀπὸ τὴν AMERICAN RESERVE BANK. Τὸ διεθνὲς νομισματικὸν σύστημα καὶ

42. Article IV. PAR VALUES OF CURRENCIES

α) The Par Value Of The Currency of Each Member Shall Be Expressed In Terms of Gold as a Common Denominator, or in Terms of the u.s. Dollar of the Weight and Fineness in Effect On July 1 1944.

β) All Computations Relating To Currencies of Members for the Purpose Of Applying the Provisions of This Agreement Shall be on the Basis of Their Par Values

SECTION 4. OBLIGATIONS REGARDING EXCHANGE STABILITY.

α) Each Member Undertakes To Collaborate With the Fund to Promote Exchange Stability And To Avoid Competitive Exchange Alterations).

δταν μετέπεσε εις τὸ δολλάριον, ἐστηρίζετο εις τὸν χρυσόν. Ὅταν ὁμοῦς τὸ 1968, στὶς 17 Μαρτίου, αἱ ΗΠΑ ἐπέβαλαν τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, κατήργησαν δηλαδὴ τὴν μετατρεψιμότητα τοῦ δολλαρίου εἰς χρυσόν, ἐπῆλθε ἀνατροπὴ εἰς τὸ διεθνὲς νομισματικὸ σύστημα. Ἐπειδὴ τὰ δολλάρια ἐκυκλοφοροῦσαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ἐχρησίμευον ὡς κάλυμμα χρυσοῦ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν νομισμάτων, ἡ ἐπιβολὴ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας εἰς τὰς ΗΠΑ ἐκλόνισαν ὅλα τὰ ἐθνικὰ νομίσματα τὰ ὅποια ἦσαν πλέον συμβατικὴ ἀξία καὶ ἄρχισε ἡ πτώσις τῆς ἀξίας ὅλων τῶν νομισμάτων καὶ ἀντίστοιχη ὑψωση τῶν τιμῶν. Ἡ ἀπόσπασις τῶν νομισμάτων ἀπὸ τὸν χρυσόν ἐκλόνισε τὴν ἀξίαν των. Καὶ ὁ κόσμος ἐτράπη εἰς ἀναζητήσιν ἀγαθῶν νὰ ἀσφαλίσῃ τὰ χρήματά του, ἀγοράζων τὰ ἀγαθὰ ὄσα ὄσα⁴³.

Ὁ Πληθωρισμὸς τῆς ἐποχῆς μας καὶ ἡ ἄνιση ὑψωσις αὐτοῦ εἰς τὰς διάφορας χῶρας, ἐπροκάλεσε καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν Συμφωνιῶν περὶ Σταθερῶν Συναλλαγματικῶν Ἴσοτιμιῶν.

Καὶ ἐκρίθη ὀρθὸν τὰ νομίσματα ν' ἀφεθοῦν νὰ διαμορφωθοῦν ἐλεύθερα στὰς Ἴσοτιμίας αὐτῶν, ἀναλόγως τῆς μεταβολῆς τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας αὐτῶν ἐκ τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ἔτσι ὁ Πληθωρισμὸς τῆς ἐποχῆς μας ἀνάντησε καὶ τὴν συναλλαγματικὴν σταθερότητα τῶν χωρῶν. Γεγονὸς ποὺ ἐκλόνισε περισσότερον τοὺς ἰδιώτας εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ κεφαλαίου των καὶ τῆς ἀποταμιεύσεώς των, οἱ ὅποιοι καταφεύγουν εἰς τὴν μόνην σταθερὰν ἀξίαν, τὸν Χρυσόν.

β) Τὸ Δολλάριο πρόσθετος Λόγος τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Στενώτατα πρὸς τὸν προηγούμενον λόγον συνδέεται καὶ ἡ μείωσις τῆς ἀξίας τοῦ δολλαρίου, ἡ ὅποια ἐπῆλθεν εἰς τὰς ΗΠΑ καὶ εἰς τὴν διεθνῆ ἀγοράν.

Τὰ δολλάρια-χρυσὸς εἶχαν διοχετευθῆ εἰς ὅλες τὰς χῶρας τοῦ κόσμου. Ὑπελογίσθησαν ὅτι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκυκλοφόρουσαν 268 δισεκατομμύρια δολλάρια. Τὸ δολλάριον ἐκτὸς τῆς ἀποδεσμεύσεώς του ἀπὸ τὸν χρυσόν εἶχεν ὑποστῆ καὶ τρεῖς ὑποτιμήσεις ὡς τὸ 1972, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχασε 32% τῆς

43. Διὰ τὴν ἱστορίαν σημειώνομεν ὅτι ἡ κατάργησις τῆς μετρεψιμότητος εἰς χρυσόν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐξάντησιν τοῦ χρυσοῦ εἰς τὸ Fort-Nox τῶν ΗΠΑ. Τὸ 1945 ὑπῆρχον 23 δισεκατομμυρίων δολλαρίων χρυσὸς ἐνῶ στὰς 6 Φεβρ. 1972 εἶχον ἀπομείνει μόνον 11,5 δισεκατομμυρίων, ἐνῶ τὸ χρέος τῶν ΗΠΑ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀνήλθεν εἰς 82 δισεκατομμύρια τὸν Νοέμβριον 1972. Ὅλα τὰ κράτη καὶ οἱ ἰδιῶται μετέτρεπον τὰ δολλάρια τους εἰς χρυσόν μὲ τὴν ἰσὴν μικρὴν τιμὴν 35 δολ. κατὰ ὀγγίαν.

ἀξίας του. Λόγω δὲ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ πληθωρισμοῦ ἐμειώθη ἡ ἀξία τοῦ δολλαρίου κατὰ 48% (Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Διεθοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου τοῦ 1974.

Ἐκ τῆς στιγμῆς ποὺ τὸ δολλᾶριον ἔπαυσε νὰ μετατρέπεται εἰς χρυσόν, κατέστη νόμισμα ἄνευ ἐμπιστοσύνης, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀξία ἔπεφτε εἰς τὸ ἐσωτερικὸ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸ. Καὶ ὡς πρὸ μηνὸς εἶχε πέσει εἰς τὰ 200 δολλάρια κατὰ οὐγγίαν χρυσοῦ.

Αἱ Κεντρικὲς ὁμῶς Τράπεζες ἦσαν ὑποχρεωμέναι νὰ ἐξοφλοῦν τὰ προσφερόμενα δολλάρια εἰς ἐθνικὰ νομίσματα. Ἔτσι τὰ 268 δισεκατομμύρια δολλάρια εἰς τὸ ἐξωτερικὸ κατέστησαν αὐτομάτως μιὰ EXCESS DEMAND εἰς ὄλες τὰς χώρας, προκαλέσαντα ἀποτόμως μεγάλην ὕψωσιν τιμῶν. Ἐκ τῶν ὡς δολλαρίων τὰ 170 δισεκατομμύρια εὐρίσκοντο εἰς τὴν Εὐρώπην (4/7/1973). Ὁ ECONOMIST εἰς τὰς 30/1/1971 ἔγραψε περὶ πλημμύρας δολλαρίων εἰς τὰς Κεντρικὰς Τράπεζας τῆς Εὐρώπης. Καὶ ἔμειναν εἰς τὴν ἱστορίαν μετὰ τὸ ὄνομα ΕΥΡΩ-ΔΟΛΛΑΡΙΑ.

Καὶ ἐνῶ ὁ ρυθμὸς τοῦ πληθωρισμοῦ εἰς τὰς ΗΠΑ ἦτο βραδύς, τὰ Εὐρωδολλάρια εἰς τὴν Εὐρώπην προεκάλεσαν ἐντονὸν Πληθωρισμόν.

Ἐναντι τοῦ κινδύνου τοῦ καλπάζοντος Πληθωρισμοῦ συνεπείᾳ τῆς ἐξαργυρώσεως Εὐρωδολλαρίων, ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις στὰς 9 Μαΐου 1971 ἔλαβε μέτρα δραστικά ⁴⁴.

Παρόμοια μέτρα εἰσηγήθη καὶ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις εἰς τὴν Ἔθνο-

44. Διὰ τὴν ἱστορίαν τὰ σημειώνομεν:

- 1) Πρότασις ἀποδεσμεύσεως τοῦ Μάρκου ἀπὸ τὸ δολλᾶριο.
- 2) Αὔξησις τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου
- 3) Περιορισμὸς τῶν καταθέσεων δολλαρίων.
- 4) Κατάθεσις τῶν δολλαρίων τῆς Γερμανίας εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας.
- 5) Ἀπαγόρευσις πιστώσεων εἰς Εὐρωδολλάρια.
- 6) Περιορισμὸς τῶν δαπανῶν τῶν ΗΠΑ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.
- 7) Ἀποδέσμευσις ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων ἀπὸ τὸ δολλᾶριον.
- 8) Ἐγινε δεκτὴ ἡ ὑπερτίμησις τοῦ Μάρκου.
- 9) Διευτώθη ἡ Ἀρχὴ ὅτι τὰ Εὐρωδολλάρια προκαλοῦν τὸν Πληθωρισμὸν εἰς τὴν Εὐρώπην.
- 10) Νὰ γίνῃται ἀντιστάθμισις τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.
- 11) Ἡ στέρωσις τῶν εἰσερχομένων εἰς τὴν Εὐρώπην δολλαρίων.
- 12) Ἡ ἐπιβολὴ διαφορισμοῦ τιμῶν εἰς διάφορας κατηγορίας δολλαρίων.
- 13) Δικαίωμα τῶν Τραπεζῶν ν' ἀρνοῦνται νὰ ἐξαργυρώνουν ἀνάματα δολλάρια.
- 14) Καὶ πρότασις μεταβολῆς τῆς ἰσοτιμίας δολλαρίου καὶ χρυσοῦ.

συνέλευσιν τὴν 17/12/1972 μὲ Νομοσχέδιο κατὰ τοῦ Πληθωρισμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπροτείνοντο ⁴⁵:

Στὰς 17 Μαΐου 1973 ὁ Καθηγητὴς RUEFF μὲ ἄρθρον εἰς τὴν MONDE ἐπρότεινε τὴν κεφαλαιοποίησιν τῶν Εὐρωδολλαρίων καὶ τὴν μετατροπὴν τῶν εἰς δάνεια πρὸς τὴν FEDERAL RESERVE BANK, ποῦ ἔγινε δεκτόν. Ὁ Ἀμερικανὸς Καθηγητὴς J. GALBRAITH στὰς 10 Σεπ. 1973 ἀπέδωσε τὸν Πληθωρισμὸν τοῦ δολλαρίου εἰς τὰς μεγάλας δαπάνας τῶν ΗΠΑ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Βιετνάμ καὶ εἰς τὰ διαστημικὰ προγράμματα ⁴⁶.

γ) Ὁ Χρυσὸς, πρόσθετος λόγος τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ὅπως ἀναφέραμε, μετὰ τὸν Δεύτερο Παγκόσμιον Πόλεμον ὁ Χρυσὸς ἐμμέσως ἔγινε ἡ βάσις ὄλων τῶν νομισμάτων ὄλων τῶν κρατῶν μελῶν τῶν ΗΕ. μὲ τιμὴν μιὰ οὐγγία = 35 δολλάρια ⁴⁷. Τὸ 1961 διὰ τὴν συγκράτησιν τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ συνεστήθη ἀπὸ ὀκτῶ Εὐρωπαϊκὰ κράτη ἓνα GOLD POOL μὲ ἀμοιβαίαν εἰσφορὰν χρυσοῦ διὰ τὴν συγκράτησιν τῆς τιμῆς του καὶ τῆς ζητήσεως, τὸ ὁποῖον κατηργήθη, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν μεγάλην ζήτησιν.

Παρὰ τὴν κατάργησιν τῆς μετατρεψιμότητος τοῦ δολλαρίου εἰς χρυσόν, τὴν 17 Μαρτίου 1968, ὁ χρυσὸς ἐξηκολούθει νὰ ἀποτελῇ τὴν βάσιν καὶ τῶν Εἰδικῶν Τραβηκτικῶν δικαιωμάτων ⁴⁸.

Λόγῳ τῆς μεγάλης ζητήσεως χρυσοῦ καὶ τῆς συνεχοῦς ἀξίσεως τῆς τιμῆς του ἐθεωρήθη ὅτι ὁ χρυσὸς δὲν δύναται πλέον ν' ἀποτελῇ τὴν βάσιν νομίσματος ⁴⁹.

Ἀντιθέτως ἡ Γαλλία ἐζήτησε τὴν 27 Σεπ. 1972 τὴν καθιέρωσιν τοῦ χρυ-

45. α) Μείωσις τοῦ κέρδους ἐπὶ τῶν εὐρείας καταναλώσεως.

β) Μείωσις τῆς ἐμμέσου φορολογίας εἰδῶν διατροφῆς ἀπὸ 7,5% εἰς 7%.

γ) Πάγωμα τῶν τιμῶν ὄλων ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

δ) Μείωσις τῶν τιμῶν ἀπὸ 23% ποῦ εἶχεν ἐπιτραπῆ εἰς 20%.

ε) Περιορισμὸς τῆς Καταναλώσεως διὰ τὴν ἀύξησιν τῶν Ἀποταμιεύσεων.

στ) Ἐκδοσις λαχειοφόρου δανείου ἐσωτερικοῦ.

ζ) Ρυθμιστικὴ πολιτικὴ συγκρατήσεως τῶν τιμῶν.

46. MARIA NEGREPONTIS DELIVANIS, «The Pressure on the dollar» 1964 Leyden.

47. Ἡ τιμὴ αὐτὴ εἶχεν ὀρισθῆ ἀπὸ τὸ Κογκρέσον τὴν ἐποχὴν τοῦ Ρούζβελτ στὰς 31/1/1934, ἐνῶ προηγουμένως ἦτο 21 δολλάρια. Τὸ δὲ 1960 ὁ Πρόεδρος EISENHAUER ἀπηγόρευσε εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς νὰ κατέχουν χρυσόν, ἔπρεπε νὰ τὸν καταθέσουν εἰς τὰς Τράπεζας. Ἐκτοτε ἀξάνει εἰς μεγάλο βαθμὸ ἡ ζήτησις χρυσοῦ, τοῦ ὁποῖου ἡ τιμὴ ἠύξθη εἰς 70 δολλάρια, καὶ ἀκολούθως ὡς τὰς ἡμέρας μας εἰς 200 δολ.

48. ΘΕΑΝΩΣ ΤΣΙΟΒΑΡΙΔΟΥ, «Τὰ Τραβηκτικὰ Δικαιώματα 1973.

49. Ἄποψιν τὴν ὁποίαν ὑπεστήριξε καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. ΖΟΛΩΤΑΣ εἰς ἄρθρον του τοῦ 1973.

σου ως διεθνούς αποθεματικού νομίσματος και την μετατρεψιμότητα όλων των νομισμάτων εις χρυσόν.

Μετά την συμφωνίαν των δύο προέδρων (Μαρτινίκα) 17/12/1974 έγινε δεκτή ή έλευθέρα αγορά χρυσοῦ ή όποία έφθασε τὰ 200 δολ. κατά ούγγίαν (Μάλιστα αί ΗΠΑ άπεφάσισαν όπως οι Άμερικανοί πολίται αγοράζουν έλευθέρα χρυσόν εις τὰς ΗΠΑ. Η ζήτησις χρυσοῦ ήτο και είναι μεγίστη. Μεταπολεμικώς ή ζήτησις χρυσοῦ ηδξήθη και ως έμπόρευμα και ως νόμισμα ίδίως μετά τήνύποχώρησιν του δολλαρίου λόγω του έντεινομένου Πληθωρισμοῦ και κινδύνου Ύπερπληθωρισμοῦ, ή άλλων διαταραχών. Δύναται μάλιστα νά υποστηριχθῆ ότι διεμορφώθη και GOLD LIQUIDITY PREFERENCE. Αύτή ή άπότομος ύψωσις τής τιμής του εις τήν παγκόσμιον αγοράν, πού είναι τó πλέον άποφασιστικόν έμπόρευμα, εις τó όποϊον γίνονται μεγάλαι επενδύσεις των ύψηλών κερδών, τόν κατέστησε πλέον πηγήν Πληθωρισμοῦ, διότι δλαι αί τιμαί των έμπορευμάτων τείνουν ν' άκολουθήσουν τήν τιμήν του Χρυσου.

Η σημερινή τιμή τής ούγγίας χρυσοῦ των 200 ή 180 δολλαρίων, πού είναι έξαπλασία τής του 1944 δέν δικαιολογείται ως κόστος έμπορευματοσ, τó όποϊον δέν ήμπορεί νά είναι ούτε καν τó διπλάσιον του 1944.

δ) Η Πολιτική Πλήρους Άπασχολήσεως πρόσθετος Λόγος Πληθωρισμοῦ.

Μετά τόν Δευτερο Παγκόσμιο Πόλεμο όλα τὰ κράτη εφαρμόζουν Πολιτικήν Πλήρους Άπασχολήσεως, είτε άνεπτυγμένες είτε ύπανάπτυκτες χώρες. Άφοῦ είναι εύκολο δι' αύξήσεως τής Συνολικής Άγοραστικής Δυνάμεως νά προκαλέσουν προσωρινήν αύξησιν τής Άπασχολήσεως, επιδιδονται εις τó έργον χωρίς νά ύπολογίζουν τήν συνέπειαν, «τήν μικράν αύξησιν των Τιμών». Και αί μέν άναπτυγμένες χώρες δικαιολογούνται, ως ένα σημεϊον, τήν επιδιώξιν τής Πλήρους Άπασχολήσεως, διότι ή φυσική θέσις τής οικονομίας των (τής Ίσορροπίας), είναι ή Πλήρης Άπασχόλησις. Η ύψωσις των Τιμών εις τες χώρες αυτές είναι φυσική, αν δέν παραβιάζουν τήν Άρχήν τής STAGNATION).

Άλλ' ή Πολιτική τής Πλήρους Άπασχολήσεως εις τες ύπανάπτυκτες χώρες είναι τελείως λανθασμένη, διότι ή φυσική θέσις αυτών είναι ή αύξησις μόνον τής Άπασχολήσεως διά τής Πολιτικής Οικονομικής Άναπτύξεως, όπως θά άναπτύξομε εις τήν έπομένην παράγραφον (ε').

Όταν ό KEYNES διεκήρυξε τήν Άρχήν τής Συνολικής Ένεργου Ζητήσεως, ως όργανο επιτεύξεως τής αύξήσεως τής Άπασχολήσεως, έθεσε

δρους και προϋποθέσεις, ἀφ' ἐνός μὲν τὴν ἀποφυγὴν τοῦ Πληθωρισμοῦ ἀφ' ἑτέρου, τὸ ἀναγκαστικὸν ὄριον τῆς STAGNATION τῶν ὀρίμων χωρῶν.

Σήμερα μάλιστα μὲ τὴν παγκόσμια ἐπέκταση τοῦ Πληθωρισμοῦ καὶ τὸν ἔντονο χαρακτήρα αὐτοῦ καὶ τῆς θεωρητικῆς συγχύσεως εὐκόλα δικαιολογεῖται κάθε ὑπέρβασις τῶν τιμῶν, μὲ τὴν ἐπικύληση διαφόρων «αἰτίων» συχνὰ μάλιστα καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ KEYNES, ἐνῶ ἡ ὑψωσις τῶν Τιμῶν ὀφείλεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν Πολιτικὴν τους τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

ε') Ἡ Πολιτικὴ Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως Πρόσθετος Λόγος Πληθωρισμοῦ.

Εἰς τὰ προηγούμενα (III. β) ἐδικαιολογήσαμε τὴν «φυσικὴν» ἀνοδὸν τῶν Τιμῶν κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας. Τοῦτο ὁμῶς δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει καὶ διὰ τῆς Πολιτικῆς τῆς Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως νὰ ἐπιδιώκουμε, ἢ νὰ ἀνεχόμεσθε τὴν ὑψωσιν τῶν Τιμῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὀρθολογικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀναπτύξεως.

Ἡ Πολιτικὴ τῆς Οἰκ. Ἀναπτύξεως, καὶ μάλιστα ὅταν ἐφαρμόζεται μὲ Οἰκονομικὸ Σχέδιο, εἶναι ἀποκρυστάλλωσις καὶ θρίαμβος τῆς λογικευμένης προσπαθείας μεγιστοποιήσεως τῆς αὐξήσεως τοῦ Εἰσοδήματος. Προϋποθέσεις δὲ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς σταθερᾶς ἀνόδου τῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ νομισματικὴ σταθερότης, διότι ἡ σταθερότης τῶν Τιμῶν, εἶναι ἡ ἀφετηρία ὄλων τῶν ὑπολογισμῶν καὶ ἐπιδιώξεων τῆς Σχεδιασμένης Πολιτικῆς Ἀναπτύξεως. Ἡ δὲ ἀνατροπὴ τῆς σταθερότητος τοῦ νομίσματος ἀνατρέπει καὶ αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξιν.

Μὲ τὴν Πολιτικὴ Οἰκ. Ἀναπτύξεως ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἡ ὑψωσις τῶν Τιμῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστέλλεται πᾶσα πληθωριστικὴ πίεσις, καὶ αὐτὴ ἡ φυσικὴ τάσις τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας νὰ ὑψῶνῃ τὸ Γενικὸ Ἐπίπεδο τῶν Τιμῶν.

Μετὰ τὸν Δεύτερο Παγκόσμιον Πόλεμον, εἰς ὅλες σχεδὸν τὶς χῶρες τοῦ κόσμου ἐφαρμόζεται Πολιτικὴ Οἰκ. Ἀναπτύξεως. Εὐκόλα δὲ κάθε Κυβέρνησις ἢ ὁποία ἐφαρμόζει αὐτὴν διολισθαίνει πρὸς τὴν φυσικὴν τάσιν τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας τῆς ἀνόδου τῶν Τιμῶν. Ἡ ὁποία, ἐπειδὴ ἀξάνει τὰ Κέρδη τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ προκαλεῖται δραστηριότης εἰς τὴν οἰκονομίαν, γίνεται ἀνεκτὴ ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις. Ὅταν μάλιστα μία Κυβέρνησις θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν λεγόμενον «φόρον τοῦ Πληθωρισμοῦ», διὰ τῆς (Inflation tax) ἐλαττώσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ χρήματος, τότε εὐρίσκονται διάφορες δικαιολογίαι.

Ἔτσι αἱ μὲν ἀνεπτυγμέναι χῶρες «ἐξάγουν Πληθωρισμὸν» συνεπὶα τῆς Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, αἱ δὲ ἀναπτυσσόμεναι χῶρες «ἐξάγουν Πληθωρισμὸ Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθῆι

τὸ μακροχρόνιον φαινόμενο τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ ὑπολογισθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι λόγοι Πληθωρισμοῦ, ὀργανικοὶ καὶ πρόσθετοι.

στ) Ἡ Φορολογία τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ αὔξησις τῆς φορολογίας καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ἀφαιρεῖ ἀγοραστικὴν δύναμιν ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καὶ ἔτσι ἀποτελεῖ ἀντιπληθωριστικὸν μέτρον. Εἶναι δηλαδὴ ἡ φορολογία **DEFLATIONARY**. Ἐνας οἰκονομολόγος ὁ **A. MARTY**⁵⁰ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀναλογία τοῦ εἰσοδήματος τὴν ὁποίαν τὸ κράτος θέλει νὰ διαθέσῃ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καθορίζει τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ἡ κυβέρνησις θέλει ν' αὐξήσῃ τὴν ποσότητα τοῦ προσφερομένου χρήματος (διὰ τῶν δαπανῶν), τοῦτο ὅμως δὲν ἔχει οὐδετέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ νομίσματος.

Ἡ ἄποψις μας εἶναι σαφῆς ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἡ αὔξησις τῆς φορολογίας γενικῶς ἀφαιρεῖ μὲν ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν ἀγοραστικὴν δύναμιν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως προκαλεῖ ἀμέσως καὶ διὰ τῆς ἐπιπτώσεως αὔξησιν τοῦ κοινωνικοῦ κόστους τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ ὠθεῖ τὰς τιμὰς πρὸς τὰ ἄνω, δημιουργεῖ **COST-PUSH INFLATION**. Καὶ ἀκόμη, διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας, αἱ ἀδξανόμενες κρατικὲς δαπάνες προκαλοῦν εἰς τὴν ἀγορὰν μεγαλυτέραν ζήτησιν, ἐνῶ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς χεῖρας τὸ χρήμα θὰ ἀδρανοῦσε.

Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη τῆς ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ὁ φόρος μεταβάλλεται εἰς πληθωριστικὴν πηγὴν εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, ὅταν ὁ φορολογούμενος ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐπιρρίψῃ τὸν φόρον εἰς τὸν καταναλωτὴν. Μάλιστα πολλακίς ἡ ἐπίπτωσις ἐνεργεῖται καὶ πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ νέου φόρου καὶ μόνον διὰ τῆς ἀναγγελίας τῆς αὐξήσεως τοῦ φόρου. Ἐχει δὲ πάντοτε τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐπιρρίψεως.

Ὁ φόρος, γενικῶς πᾶς φόρος, αὐξάνει τὸ κοινωνικὸν κόστος τῆς ἐθνικῆς Παραγωγῆς.

Ἐνῶ δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις ἐπιβάλλει φόρον ἢ φόρους μὲ ἀντιπληθωριστικὸν σκοπὸν, οἱ φόροι ἀμέσως καὶ ἐμμέσως βαρύνουν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, διότι προσθέτουν εἰς τὸ κόστος. Ὁ φόρος καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχει σκοπὸν οἰκονομικὸν ἀποδο-

50. The Newtrality of Money In Comparative Statics And Growth 1961 εἰς *Monetary Theory Readings*, ED. CLOWER 1971.

τικόν, ἢ καὶ σκοπὸν ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, ἀποτελεῖ βάρος εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, διότι ἀυξάνει τὸ κόστος τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. Καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ ἀντιπληθωριστικὸς φόρος, δὲν ἐπιρρίπτεται ἀμέσως ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἐμμέσως διὰ πολλῶν εὐκαιριῶν ἐπιρρίπτεται ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, καὶ ἀυξάνει τὸ κόστος τῆς ζωῆς, καὶ ὠθεῖ τὰς τιμὰς πρὸς τὰ ἄνω.

Ἔτσι εἰς τὸν Πληθωρισμὸν τῆς ἐποχῆς μᾶς ἔχει προστεθῆ καὶ ἡ φορολογία ἡ ὁποία κατὰ ἐπιστημονικὴν πλάνην ἔχει χαρακτηρισθῆ ὡς μέτρον ἀντιπληθωριστικόν. Ἐχει τὴν ἐπιφάνειαν μόνον ἀντιπληθωριστικὴν καὶ ὅταν ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ μεγάλου εἰσοδήματος.

Ἐνταῦθα δὲν ἐξετάζεται ἡ πλευρὰ τοῦ θέματος τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀνάγκης τῆς ἐπεκτάσεως τῆς δράσεως τοῦ κράτους κατὰ τὸν γνωστὸν Νόμον τοῦ ADOLF WAGNER. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐπιδράσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ὕψους τῶν τιμῶν, πάντοτε ἀυξάνει τὸ κόστος τὸ κοινωνικόν καὶ τὸ κόστος τῆς ζωῆς. Πιθανὸν ὅμως αἰ νέαι κρατικαὶ δαπάναι ν'αυξήσουν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, ἐξ' ἴσου ἢ καὶ εἰς μεγαλύτερον βαθμόν.

Τὸ κράτος ἔχει πολλὰ ἄλλα μέσα διὰ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν συνολικὴν ἐνεργὸν Ζήτησιν τῆς οἰκονομίας. Τὰ νομισματικὰ μέτρα εἶναι περισσότερον πρόσφορα. Ἀντιθέτως ὅταν τὸ κράτος θέλει ν' ἀσκήσῃ πληθωριστικὴν πολιτικὴν, ν' αὐξήσῃ τὴν Συνολικὴν ἐνεργὸν Ζήτησιν, δύναται ἀποτελεσματικότερα νὰ χρησιμοποίησῃ τὴν δημοσιονομικὴν Πολιτικὴν, ὅπως ἐλάττωσιν τῶν φόρων ἢ ἔλλειμμα εἰς τὸν Προϋπολογισμόν.

Ἐνδιαφέρον ἐπιστημονικὸν πρόβλημα παρουσιάζει ἡ γνώμη τῶν συγγραφέων R. καὶ PEGGY MUSGRAVE⁵¹ ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τῆς προοδευτικότητος τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος προκαλεῖται αὐτομάτως περιορισμὸς τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ ζήτησεως. Δηλαδή ἡ προοδευτικὴ φορολογία ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ἀποτελεῖ ἀντιπληθωριστικὸν σύστημα.

Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας καὶ ἡ ἄποψις αὐτὴ εἶναι ἐσφαλμένη, διότι καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος διὰ τῆς Ἐπιπτώσεως, τῆς διαφορικῆς Ἐπιπτώσεως (DIFFERENTIAL INCIDENCE) διοχετεύεται εἰς ὅλην τὴν

51. Public Finance In Theory And Practice 1973 p. 520 N.6.

έθνικὴν οἰκονομίαν ὡς βάρος, ἀυξάνων τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς. Δύναται μάλιστα νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι ὁ αὐτοματισμὸς τοῦ φόρου φέρει μὲν πολλὰ ἔσοδα, ἀλλὰ ταῦτα μεταβάλλονται εἰς δαπάνας αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ μὴν διοχετεύονται εἰς Ἐπενδύσεις καὶ ἔργα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ὅποτε ἐκτὸς τῆς ἀυξήσεως τοῦ κόστους προκαλεῖ ἀυξήσιν τῶν καταναλωτικῶν δαπανῶν τοῦ κράτους καὶ ἐμποδίζει καὶ τὴν ἀυξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ τὴν Ἀνάπτυξιν.

Τὸ κράτος δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ μέτρα ἀναδιαμονῆς τοῦ εἰσοδήματος ὥστε καὶ ἡ καταναλωτικὴ δύναμις νὰ εἶναι ἰσόρροπος καὶ αἱ Ἐπενδύσεις νὰ μὴν ἐμποδίζονται.

Καὶ τὸ μέτρον τοῦ λεγομένου Ἀρνητικοῦ φόρου, δηλαδὴ παροχῆ ἐπιδόματος εἰς τὰ χαμηλὰ εἰσοδήματα⁵² εἶναι μέτρον ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος χωρὶς φόρον καὶ χωρὶς ἐπίπτωσης.

Τὸ κράτος εἰς τὴν πολιτικὴν πρᾶξιν δὲν ἀκολουθεῖ τοὺς ἐπιστημονικοὺς κανόνες, ἐπιβάλλει φόρους διὰ λόγους ταμιακοῦς, πολιτικοῦς, ἢ κοινωνικοῦς, φόρους ὅμως ἀντιπληθωριστικοὺς δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ, διότι τοῦτο εἶναι ἀντικειμενικῶς ἀδύνατον.

Ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι φλέγον διότι ὅλες σχεδὸν αἱ Κυβερνήσεις, ἐφαρμόζουν τὴν φορολογικὴν Πολιτικὴν, ἐπιβάλλουν φόρους μὲ τὴν δικαιολογίαν τοῦ ἀντιπληθωριστικοῦ μέτρου, ἐπεκτεινόμεθα εἰς τὴν παράγραφον ταύτην περισσότερον.

Ἐὰν τὸ κράτος θέλῃ νὰ ἀσκήσῃ ἀντιπληθωριστικὴ πολιτικὴ πρέπει νὰ προτιμᾶται ὁ ἐσωτερικὸς δανεισμὸς. Διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ δανεισμοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀφαιρεῖται Ἐνεργὸς Ζήτησις ἀπὸ τὴν ἀγοράν, χωρὶς νὰ ἀυξάνῃ τὸ Κοινωνικὸ Κόστος τῆς Κοινωνικῆς Οἰκονομίας, ἀφ' ἑτέρου τὸ κράτος ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του χρηματικὰ Κεφάλαια διὰ κρατικὰς παραγωγικὰς Ἐπενδύσεις.

Ἐνῶ ὁ ἐξωτερικὸς δανεισμὸς ἀσκεῖ πληθωριστικὴν πίεσιν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας διότι διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ ἀυξάνει ἡ Ἐνεργὸς Ζήτησις τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὅπως διδάσκεται καὶ εἶναι παραδεκτὸν⁵³ πρέπει νὰ γίνεταί σαφῆς διάκρισις μεταξὺ τοῦ ἐσωτερικοῦ δανεισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ ἀντιπληθωριστι-

52. Ὅπως καλεῖται εἰς ΗΠΙΑ ὅπου ἐφαρμόζεται NEGATIVE INCOME TAX, R. LIPSEY-P. STEINER «ECONOMICS» 1972 p. 443.

53. Π. ΔΕΡΤΙΑΗΣ, Ἐγχειρίδιον Δημοσίας Οἰκονομικῆς 1966, τεῦχος 2 σελ. 227, M. LAURE, Les Distortions De La Politique Fiscale 1956.

κὴν ἐπίδρασιν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ πληθωριστικὴν πίεσιν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ Πληθωριστικοῦ ὁ Καθηγητὴς SUMNER SLICHTER προέτεινε τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν Ἀποταμιεύσεων, ὥστε ν' ἀποτρέπεται ἡ Κατανάλωσις καὶ νὰ περιορίζεται ἡ κυκλοφορία τοῦ χρήματος καὶ ἡ Ζήτησις. Τὴν πρότασιν αὕτῃ ἔκρινε, ὡς ἄνευ θετικοῦ ἀποτελέσματος διὰ τὴν κάμψιν τοῦ Πληθωρισμοῦ, ὁ Καθηγητὴς J. TOBIN ⁵⁴.

Καὶ προσθέτομεν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο, λεγόμενον κίνητρον, εἶναι ἀδύνατον διὰ τὰ κράτη μὲ περιορισμένα ἔσοδα καὶ μὲ ἀνειλημμένες ὑποχρεώσεις δαπανῶν.

Μόνον τὰ κράτη μὲ μεγάλα ἔσοδα, βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένα, ἔχουν τὴν εὐχέρειαν χειρισμοῦ τῆς δημοσιονομικῆς Πολιτικῆς (FISCAL POLICY) χάριν οἰκονομικῶν σκοπῶν, διὰ περιορισμοῦ τῶν ἐσόδων τους.

Ὁ Πληθωρισμὸς ἀνατρέπει τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Προϋπολογισμοῦ κατὰ τρόπον ποῦ δὲν ἐπιδέχεται προσωρινὰ καὶ πρόχειρες λύσεις, ἀλλὰ εἶναι ἀναγκαῖα μέτρα ριζικά. Ὅπως συνέβη εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου κατὰ τὴν διάρκειαν σαράντα ἐτῶν Πληθωρισμοῦ (1914-1954) ἐπεβλήθησαν εἴκοσι ἐπτὰ προσαρμογαὶ τῶν Ἐσόδων καὶ τῶν δαπανῶν.

Μόνον οἱ δασμοὶ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Πληθωρισμοῦ δύνανται νὰ προσαρμόζωνται αὐτομάτως διὰ μετατροπῆς τῆς βάσεως AD VALOREM τῶν τελωνειακῶν δασμῶν.

ζ) Πολιτικοὶ Λόγοι αἰτία Πληθωρισμοῦ.

Καὶ ἐρχόμαστε ἤδη εἰς τὸν τελευταῖον πρόσθετον λόγον τοῦ σημερινοῦ Πληθωρισμοῦ τὴν διεθνή πολιτικὴ καὶ στρατηγικὴ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν κρατῶν.

Ὡς παράδειγμα ἀναφέρομε τὸν Πόλεμον εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, ὅπου τὰ Ἀραβικὰ κράτη ὕψωσαν ἀπὸ λόγους στρατηγικῆς πολιτικῆς τὴν τιμὴν τοῦ πετρελαίου.

Εἰς κάθε περίπτωσιν ποῦ ἓνα κράτος ἀσκεῖ μονοπωλιακὴν δύναμιν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑνὸς εἶδους, ἢ πολλῶν προϊόντων καὶ αὐξάνει αὐτήν, ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας, διότι ταχέως ἡ ὕψωσις τῆς τιμῆς ἑνὸς εἶδους ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἂν εἶναι διεθνὲς ἀγαθόν, ἢ ὕψωσις τῆς τιμῆς ἐπιδρᾷ ἐφ' ὄλων τῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας.

Ἐπίσης εἰς κάθε περίπτωσιν ποῦ δύο ἢ περισσότερα κράτη ἐρχονται εἰς

54. Taxes, Saving And Inflation AM. EC. R. 1949.

διεθνή συμφωνίαν διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς παραγωγῆς ἢ καὶ εἰς τὴν αὐξησὶν τῆς τιμῆς διαφόρων εἰδῶν καὶ ἰδίως πρώτων ὑλῶν, ἀσκεῖται πίεσις ἐπὶ τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Ὅπως π.χ. ἡ Βενεζουέλα καὶ ὁ Ἰσημερινὸς συνεφώνησαν τὴν 12 Ἰαν. 1975 καὶ ἐπέβαλεν περιορισμὸν τῆς παραγωγῆς πρώτων ὑλῶν καὶ ὑψωση τῶν τιμῶν αὐτῶν.

Τοὺς πολιτικοὺς λόγους, ὡς σοβαρὰν αἰτίαν τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας, ἀναφέρομε διὰ τὴν πληρότητα τῆς ἀναλύσεως τοῦ προβλήματος, διότι οὗτοι, ὡς ἐξωγενεῖς παράγοντες, εἶναι ἀπρόβλεπτοι καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς Οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν. Ἀντιθέτως διὰ τοῦ δημιουργουμένου οἰκονομικοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν κρατῶν, ὁ Πληθωρισμὸς αὐξάνει.

Οἱ Πολιτικοὶ Λόγοι ὡς αἰτία Πληθωρισμοῦ διὰ νὰ περιορισθοῦν πρέπει νὰ συναφθῇ Διεθνῆς Συμφωνία, ἡ ὁποία θὰ ἀπαγορεύει τὰ οἰκονομικὰ τρᾶστ μεταξὺ τῶν κρατῶν καὶ τὸν διὰ κρατικῆς ἐπεμβάσεως καθορισμὸν ὑψηλῆς τιμῆς ἑνὸς εἶδους.

Ἔτσι ἐφθάσαμε εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου τούτου τῶν Λόγων τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας.

IV. ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο περὶ τῶν συνεπειῶν τοῦ Πληθωρισμοῦ ἀναφέρομεν μόνον τὰς οἰκονομικὰς συνέπειας. Αἱ πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς συνέπειες εἶναι ἐπίσης σοβαρώτατες.

α) Πρώτη συνέπεια, εἶναι ἡ ἀναδιανομὴ τοῦ εἰσοδήματος ἀντίθετη πρὸς τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν δικαιοσύνην. Ὅσον ταχὺς καὶ ἔντονος εἶναι ὁ Πληθωρισμὸς, τόσον ἡ μείωσις τοῦ εἰσοδήματος τῶν μισθωτῶν, συνταξιούχων καὶ δλων, ποὺ ἔχουν πάγιον εἰσόδημα, εἶναι μεγαλύτερη. Διὰ τῆς συνεχοῦς ὑψώσεως τῶν Τιμῶν καὶ τῶν Κερδῶν, ἡ καταναλωτικὴ δύναμις τῆς οἰκονομίας ἐλαττώνεται καὶ αἱ Ἐπενδύσεις παίρνουν λανθασμένην κατεύθυνσιν. Ὁ Πληθωρισμὸς προκαλεῖ ἀνώμαλην διαδικασίαν διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος καὶ προκαλεῖ οἰκονομικὰς διαταραχάς. Ἡ συνεχὴς μείωσις τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς ὑπερεπενδύσεως πρὸς λανθασμένην κατεύθυνσιν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ καὶ εἰς κατάρρευσιν οἰκονομικὴν, ἢ ὀπωσδήποτε εἰς κάμψιν τῆς οἰκονομίας, διότι μειώνεται πέραν τῶν ὀρίων ἰσορροπίας ἡ καταναλωτικὴ δύναμις ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς ἄλλας συνέπειας, ἡ ἐξωγενεῖς λόγους. Ἡ δι' ἀπεργιῶν προσαρμογὴ τῶν μισθῶν αὐξησὶς τῆς Καταναλώσεως ὄχι μόνον καθυστερεῖ ἀλλὰ καὶ θεωρεῖται κοινωνικὴ

άνωμαλία, ενώ η οικονομική ισορροπία επιβάλλει ταύτην ως οικονομικήν ανάγκην.

Σοβαρώτατο παράδειγμα τοιαύτης μετατοπίσεως του εισοδήματος λόγω του Πληθωρισμού και της έλαττώσεως της Άπασχολήσεως είναι η Έλληνική Οικονομία κατά την διάρκειαν της δικτατορίας⁵⁵. Ένω κατά κανόνα από το έθνικό εισόδημα 65-70% κατανέμεται εις τούς μισθωτούς, εις την Έλλάδα το 1971 το εισόδημα των μισθωτών ανήλθεν μόνον εις 40%, εις την Ίσπανίαν ήτο 58,8%, εις την Γαλλίαν 61,7%.

Η συνέπεια αυτή δημιουργεί ένα μεγάλο οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα «της αὐτομάτου προσαρμογῆς τῶν μισθῶν» εις τὸν τιμάριθμον. Εἰς τὴν Ἐπιστήμην συζητεῖται. Πολλὰ κράτη ἔχουν ἐφαρμόσει μέτρα αὐτομάτου ἢ σχεδὸν αὐτομάτου προσαρμογῆς εἰς τὸν Τιμάριθμον, ὅπως ἡ Δανία, ἡ Ἀργεντινή, ἡ Αὐστραλία. Ἄλλα κράτη ὅπως ἡ Νορβηγία ἐφαρμόζουν σύστημα αὐτομάτου προσαρμογῆς ἀλλὰ ἀποφεύγονται ἡ ἀδυστηρὰ καὶ ἀδικοιολόγητη προσαρμογὴ ὅταν ἡ δυσμενὴς συνέπεια διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν εἶναι προφανὴς⁵⁶.

Δευτέρα συνέπεια Ὁ Πληθωρισμὸς εἶναι μία φορολογία τῶν κατεχόντων ἐθνικὸν χρῆμα, διότι συνεχῶς ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν οἰκονομικῆ ἀξία. Ἡ Inflation tax on Holders Money, παρεμποδίζει ἀποφασιστικὰ τὴν ἀποταμίευσιν. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὰς κακὰς συνέπειας τοῦ Πληθωρισμοῦ⁵⁷. Πολλοὶ λόγοι παρεμποδίζουν τὴν ἄμεσον ἀντίδρασιν εἰς τὸν Πληθωρισμὸν καὶ ἔτσι αἱ ἰσχυρὰς συνέπειαι προκαλοῦν δυσμενῆ ἀναδιάρθρωσιν εἰς τὴν οἰκονομίαν. Ἡ μορφή αὕτη τῆς φορολογίας ἀνατρέπει βαθύτατα τὴν ἀρχὴν τῆς Φορολογικῆς δικαιοσύνης.

Τρίτη συνέπεια εἶναι ἡ σπατάλη τῶν οἰκονομικῶν πόρων τῆς οἰκονομίας διὰ τῆς παρωθήσεως πρὸς ἐσφαλμέναις Ἐπενδύσεις, εἰς κλάδους ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν συνήθη κατανάλωσιν καὶ εἰς τὴν συνήθη κατανάλωσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ μετατοπίζονται πρὸς προσωρινὴν Κατανάλωσιν, μὴ παραγωγικὴν.

55. GEORGES SPENALE, «Expansion Et Equité» Monde 17/3/1973.

56. E. BERNSTEIN «Wage Price Links In a Prolonged Inflation, SEN GUPTA «Survey Of Wage-Price Links in Various Countries» STAFF PAPERS 1957-58 p. 323, 343.

57. BRONFEN BRENNER-HOLZMAN «Survey Of Inflation Theory» AM. EC. REV. 1963.

δ) Τετάρτη συνέπεια, στροφή πρὸς τὸν Χρυσὸν εἶναι ἡ μείωσις τῆς ἀξίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ ἡ ἀποφυγὴ κατοχῆς τούτου καὶ στροφή πρὸς τὸν χρυσὸν ὁ ὁποῖος μεταβάλλεται εἰς μονάδα καὶ μέτρον συναλλαγῶν. Ἡ ζήτησις χρυσοῦ εἶναι ὑπερβολικὴ διότι ζητεῖται διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀνωμάτων Κερδῶν ἐκ τοῦ Πληθωρισμοῦ. Αὐτὴ ἡ στροφή πρὸς τὸν χρυσὸν σημαίνει ἀντίστοιχον ἀφαίρεσιν κεφαλαίων ἀπὸ παραγωγικὰς Ἐπενδύσεις, αἱ ὁποῖες εἶναι ἀναγκαῖες εἰς τὸ οἰκονομικὸν σύστημα διὰ τὴν ἰσορροπὸν λειτουργίαν του, τὴν αὔξησιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν. Ἐσημειώθη ἀνωτέρω πόσῃν ζημίαν προξενοῦν αἱ Στεῖρες αὐτῆς Ἐπενδύσεις.

ε) Πέμπτη συνέπεια. Ἐπενδύσεις ἄχρηστες καὶ ἐπιζήμιες προκειμένου νὰ ἀσφαλισθοῦν ὅλοι ἀπὸ τὸν Πληθωρισμὸν, προβαίνουν εἰς τοποθετήσεις τῶν οἰκονομῶν τους εἰς διάφορα ἀγαθὰ, μὴ ἀποδοτικὰ καὶ μὴ μετατρέπομενα ἀμέσως εἰς χρῆμα. Ἡ γενίκευσις τοῦ φαινομένου σημαίνει στέρησιν καὶ ἀφαίρεσιν Κεφαλαίου ἀπὸ Ἐπενδύσεις αἱ ὁποῖες θὰ ἦσαν εὐεργετικὰς διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, διότι δὲν εἶναι εὐκόλα μετατρέψιμες εἰς ἐπωφελεῖς τοποθετήσεις. Ἔτσι προκαλεῖται καὶ Ἀνεργία ἐν μέσῳ τοῦ Πληθωρισμοῦ καὶ ἡ Ἀνάπτυξις ἀνακόπτεται. Διότι τὰ ἀπομακρυνθέντα Κεφάλαια ἀπὸ τὸν παραγωγικὸν τους προορισμὸν ἐστέρησαν τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀναγκαίων Κεφαλαίων.

στ) Ἑκτὴ συνέπεια. Disharding καὶ στέρησις ἀπὸ μελλοντικὰς ἀνάγκας. Εἰσορὴ χρηματικῶν μέσων εἰς τὴν οἰκονομίαν. Ὅσον αὐξάνει ὁ Πληθωρισμὸς καὶ ἡ δυσπιστία πρὸς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα, τόσον οἱ οἰκονομοῦντες ρίπτουν εἰς τὴν ἀγοράν, μέρος ἢ ὅλον τὸ ποσὸν τῆς LIQUIDITY PREFERENCE ὡς καὶ κάθε θησαυρισμένον ποσὸν ἐθνικοῦ χρήματος. Ἔτσι ὁ Πληθωρισμὸς προκαλεῖ μεγαλύτερον Πληθωρισμὸν (Inflation Breeds Inflation).

ζ) Ἐβδόμη συνέπεια. Ἀνακοπὴ τῆς Ἀναπτύξεως. Ὁ Πληθωρισμὸς παρεμποδίζει τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ὄχι μόνον τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἀλλὰ καὶ τοῦ δημοσίου τομέως. Ἡ συνεχὴς αὔξησις τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων ὕλικῶν, ἀνατρέπει τοὺς ὑπολογισμοὺς κόστους καὶ προκαλεῖ ζημίας. Οἱ ἐργολάβοι τῶν ἰδιωτικῶν ἔργων σταματοῦν κάθε ἀνάληψιν ἐκτελέσεως ἔργου προκει-

μένου ν' ἀποφύγουν ζημίες, μολονότι τὸ Δίκαιον εἰς τὴν Ἑλλάδα παρέχει τὴν εὐχέρειαν προσαρμογῆς τῶν τιμῶν, ἀλλὰ αὐτὸ δημιουργεῖ πολλές δυσχέρειες. Οἱ ἐπιχειρηματῆαι θέλουν σταθερότητα τιμῶν καὶ καλοὺς ὑπολογισμοὺς δαπανῶν καὶ Κέρδους. Προτιμοῦν νὰ σταματήσουν κάθε ἔργον παρὰ νὰ ζημιώσουν. Τοῦτο ἐν συνδυασμῶ καὶ πρὸς τὴν μείωσιν τῆς Καταναλωτικῆς δυνάμεως σημαίνει συντριβὴν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Εἶναι λοιπὸν φυσικὸν πάντες νὰ φοβοῦνται τὸν Πληθωρισμὸν ὡς μέγα κακόν.

η) Ὁ γδὸ ἡ συνέπεια. Ἡ ἀύξησης τῶν Κερδῶν ὀρισμένων μόνον οἰκονομικῶν κλάδων προκαλεῖ αὐξήσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ μάλιστα εἰδῶν πολυτελείας. Οὕτω τὸ Ἴσοζύγιον Πληρωμῶν βλάπτεται καὶ ἡ Ἀπασχόλησις ἐλαττώνεται. Ἐνῶ αἱ Ἐξαγωγές περιορίζονται διότι δὲν ἀγοράζονται ἀκριβὰ ἐθνικὰ προϊόντα, ἔναντι ἄλλων συναγωνιστικῶν χωρῶν ποὺ δὲν ὑφίστανται Πληθωρισμὸν. Οὕτω τὸ Ἴσοζύγιον βλάπτεται καὶ ἀπὸ τῆς δύο πλευρῆς.

θ) Ἐνάτη συνέπεια τοῦ Πληθωρισμοῦ τελικὴ Μείωσις τοῦ εἰσοδήματος δύναται νὰ ἐπέλθῃ ὄχι μόνον μείωσις τῆς ἀξίσεως τοῦ εἰσοδήματος ἀλλὰ καὶ πραγματικὴ μείωσις αὐτοῦ καὶ ἂν ἀκόμη τὸ κράτος ἐφαρμόζει σχέδιον Οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ὁ Πληθωρισμὸς ζημιώνει περισσότερον τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν διότι τὸ σχέδιον καταρτίζεται βάσει ὀρισμένης σταθερᾶς μονάδος, ὅταν δὲ ἀξάνουν αἱ Τιμαὶ πάντες οἱ ὑπολογισμοὶ ἀνατρέπονται ⁵⁸.

VI. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ ⁵⁹

Ἐάν ἡ Σταθερότης τῶν Τιμῶν, ἡ ἐπίτευξις τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ ἡ Συνεχῆς Οἰκονομικὴ Ἀνάπτυξις εἶναι ιδεώδη τῆς Ἐφηρμοσμένης Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης καὶ καθήκον τοῦ συγχρόνου κράτους, ἡ πείρα τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἀπέδειξε ὅτι ταῦτα οὐδέποτε ἐπετεύχθησαν εἰς τὴν ἐλευθέρα σύγχρονη οἰκονομία. Τὸ λάθος δὲν εἶναι τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης. Ἡ ὁποία δι' ὅλα προτείνει λύσεις. Τὸ λάθος εἶναι τῶν Κυβερνήσεων, αἱ ὁποῖες εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, δὲν ἐφαρμόζουν τὰ κατάλληλα μέτρα ἕνεκα πολιτικῶν δεσμεύσεων.

Ὅσον καὶ ἂν φαίνονται ἀντιφατικοὶ οἱ σκοποὶ ποῦ ἀναφέραμε, μετὴν ὀρθὴν ἀνάλυσιν εἶναι ἀπολύτως ἑναρμονισμένοι. Διότι καὶ Νομισματικὴ Σταθερότης εἶναι δυνατὴ καὶ Πλήρης Ἀπασχόλησις καὶ Οἰκονομικὴ Ἀνάπτυξις. Ἀλλὰ ὁ κόσμος ἔχει ἀλλάξει, ἡ διεθνὴς οἰκονομία δὲν εἶναι σύνολον πλέον ἀπομεμονομένων χωρῶν, ἀλλὰ ἓνα σύστημα ἀλληλενδέτων καὶ ἀλληλεξαρτήτων ἐθνικῶν οἰκονομιῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνάγκην διεθνοῦς ἑναρμονισμένης Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς.

Οἱ οἰκονομικοὶ ὀργανισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἰδρύθησαν μαζὶ μετὰ τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη, δείχνουν τὴν διεθνή ἀνάγκην Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς. Ἐναντι τοῦ σημερινοῦ οἰκονομικοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν διαφόρων χωρῶν, ἀπαιτεῖται εἰς ὅλα τὰ θέματα διεθνῆς συνεργασίας καὶ κατανόησις.

Ἄλλ' ἐκεῖνο ποῦ περισσότερον χρειάζεται εἶναι ἡ κατανόησις τῆς ἀνάγκης τῆς Νομισματικῆς Σταθερότητος ἡ ὁποία εἶναι δυνατὴ. Διότι αὕτη εἶναι ἡ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπίτευξιν εἰς διεθνή κλίμακα καὶ τῆς πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως.

Ἐάν τοῦτο δὲν ἐπιτυγχάνεται σήμερον ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν

59. L. ROBBINS *The Control of Inflation in «The Economist in the Century and other lectures in Political Economy»* 1954. M. GARDNER *The role of the international Monetary Fund in promoting Price Stability* ed D. HAGUE.

χαλαράν ἔλλειψη θελήσεως τῶν Κυβερνήσεων ἢ εἰς τὴν ἔλλειψη πνεύματος συνεργασίας τῶν κρατῶν.

Ἄπαιτεῖται Διεθνῆς Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ ὁπῶς ἐτονίσαμεν, καὶ σύστασις Διεθνoῦς Ὁργάνου τοῦ ὁποῖου θὰ ἐφαρμόσει τὴν Διεθνή Οἰκονομικὴν Πολιτικὴν.

Ὅπως ἡ οἰκονομία τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος ἐπέβαλε εἰς τὰ κράτη τὴν Κρατικὴν Παρέμβασιν εἰς τὴν ἐθνικὴν Οἰκονομίαν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Οἰκονομικῆς Ἴσορροπίας, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὁ εἰκοστὸς αἰὼν ἐπιβάλλει τὴν Διεθνήν Παρέμβασιν διὰ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διεθνoῦς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας. Οἱ ἰδρυμένοι διεθνεῖς ὀργανισμοὶ εἶναι κραυγὴ τῆς διεθνoῦς ἀνάγκης καὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀνάγκην συνεχoῦς βελτιώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῆς διεθνoῦς δικαιοδοσίας των, χωρὶς νὰ θίγεται ἡ Ἐθνικὴ Κυριαρχία τῶν κρατῶν μελῶν.

Ὅπως ἡ διεθνῆς ἀνάγκη ἐπέβαλε τὴν ἰδρυσίν τους, ἔτσι ἡ διεθνῆς ἀνάγκη σήμερα ἐπιβάλλει τὴν τελειοποίησίν τους, εἰς ἓνα Ἐνιαῖον Διεθνή Οἰκονομικὸν Ὁργανισμὸν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ Κοιν. Συμβουλίου.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας, πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις τῶν δύο συνυπαρχόντων φαινομένων, τῆς Κυκλικῆς Κυμάνσεως - Ὑφέσεως - Ἀνεργίας καὶ τοῦ Πληθωρισμοῦ.

Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἐπιβάλλεται ἐφαρμογὴ Ἀντικυκλικῆς Πολιτικῆς εἰς τὴν σημερινὴν τῆς Συγκυρίας, δηλ. ἀΐξεις τοῦ Εἰσοδήματος καὶ ἀΐξεις τῆς Ἀπασχολήσεως κυρίως διὰ τῆς ἀξίσεως τῶν Ἐπενδύσεων σὲ μεγάλα δημόσια ἔργα καὶ ἀξίσεως τῶν ἐξαγωγῶν.

Διὰ τὸ δεύτερον φαινόμενο, τὸν Πληθωρισμὸν, ἐπιβάλλεται συστηματικὴ ἀντιπληθωριστικὴ πολιτικὴ, ὅπως ἐκτίθεται κατωτέρω.

Ὁ Διεθνῆς αὐτὸς Οἰκονομικὸς Ὁργανισμὸς θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ρυθμίξῃ ὅλα τὰ διεθνή οἰκονομικὰ ζητήματα.

Πρῶτον θὰ θέσει ὑπὸ ἔλεγχον τοῦ τὸν Χρυσόν, δι' ἀγορᾶς μεγάλων ποσοτήτων καὶ νὰ καθιερώσῃ διεθνῆς νόμισμα μὲ σταθερὰ βάση τὸν χρυσόν, παραπλεύρως πρὸς τὰ ἐθνικὰ νομίσματα, τὰ ὁποῖα αὐτομάτως θ' ἀποκτήσουν χρυσοῦν βάση καὶ σταθερότητα χρυσοῦ ⁶⁸.

60. Ὁ Καθηγητὴς Α. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ εἰς ἄρθρον του εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ταχυδρόμον τῆς 24/4/1975 φέρει εἰς φῶς ὅτι οἱ Διεθνεῖς Ὁργανισμοὶ κατέχουν χρυσὸν ἀξίας

Δεύτερον θά θέσει εις εφαρμογήν και θά υποδείξει εις έκαστον κράτος τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἀνακοπὴν τοῦ Πληθωρισμοῦ, ἐξαλοίφων ὄλους τοὺς λόγους τοῦ Πληθωρισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας, τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω ἀνελύσαμεν. ἔκτος τῶν γνωστῶν μέτρων, περιορισμοῦ τῶν πιστώσεων και ἀξήσεως τοῦ τόκου.

Τρίτον θά ἐφαρμόσει τὴν Νέαν ἀπολύτως ἀναγκαίαν Ἀγροτικὴν πολιτικὴν ἐπιδιώκων τὴν συνεχῆ αὐξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς και τὴν ἀνάλογον συνεχῆ αὐξησιν τοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν. Καὶ ὁ ὁποῖος βάσει τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς θά καταβάλλει εἰς τοὺς ἐθνικοὺς γεωργικοὺς ὀργανισμοὺς τὴν διαφορὰν τοῦ κανονικοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν. Ὁ Ὄργανισμὸς ἔχει τὴν εὐχέρειαν ν' ἀποκτήσει τὰ ἀναγκαῖα Κεφάλαια διὰ τὴν ἀντιστάθμισιν τῶν προϊόντων.

Ἔτσι θά ἔχει τὴν εὐχέρειαν ν' ἀποστέλλη εἰς τὰς πενομένας περιοχὰς τὰ πλεονάζοντα τρόφιμα.

Ὅπως θά ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀποστέλλη τὴν δυνατὴν βοήθειαν εἰς τὰς ὑπανάπτυκτες χῶρες, κατάλληλη και ἱκανὴ νὰ βοηθήσῃ τὰς χῶρες πρὸς ἀνάπτυξιν.

Τέταρτον Ὁ αὐτὸς Διεθνὴς Ὄργανισμὸς δύναται νὰ καθορίξῃ και νὰ παρέχῃ παραγωγικὰ δάνεια εἰς τὰς χῶρες αὐτὰς καθορίζων και τὴν προτεραιότητα τῶν ἔργων και τὸ ἀναγκαῖο ποσοστὸ δι' ἐκάστην χῶραν. Ἔτσι ὅλαι αἱ χῶραι αἱ ὁποῖαι ἔχουν περίσσειαν Κεφαλαίων θά ἔχουν τὴν εὐχέρειαν νὰ δανείζων διὰ τοῦ Διεθνοῦς Οἰκονομικοῦ Ὄργανισμοῦ και μάλιστα εἰς σταθερὸν διεθνὲς νόμισμα χρυσοῦ. Πέμπτον Δύναται νὰ συντονίζῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν Σχεδίων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς ἰδίας περιοχῆς.

Ἐκτον Δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ σταθερὰν τιμὴν εἰς ὄλας τὰς διεθνεῖς πρῶτες ὕλες καθὼς ἐπίσης νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ πάγωμα τῶν Μισθῶν ἐπὶ ἕνα χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον θά γίνῃ ἡ προσαρμογὴ τῶν Τιμῶν. Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. Wilson εἰς τὴν διάσκεψιν τῆς Κοινοπολιτείας 1/5/1975 πρότεινε τὴν σύναψιν διεθνοῦς συμφωνίας γιὰ σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν. Σημειώομε τὸ γεγονός διότι βλέπει τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος εἰς Διεθνή Σύμβασιν, δηλ. διεθνή συνεργασίαν, δηλ. ἐφαρμογὴν Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς.

78.015 ἑκατομμυρίων δολλαρίων (μὲ τὴν νέαν ἀποτίμησιν 180 δολλ. = μία οὐγγία, ἔναντι συνόλου χρυσοῦ 20.685 ἑκ. δολλ. Οἱ διεθνεῖς ὀργανισμοὶ δύναται ν' ἀξήσουν τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν κατέχουν.

Ἐβδομον θὰ ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ ὑποδεικνύῃ μέτρα διὰ τὴν ἀπομόνωσιν μιᾶς χώρας ἀπὸ τὸν λεγόμενον εἰσαγόμενον Πληθωρισμόν.

Ὁ γδοον θὰ ἔχει ὡς καθήκον τὴν διατήρησιν τῆς Σταθερότητος τοῦ Ἐπιπέδου τῶν Τιμῶν δι' ὑποβοηθήσεως τῶν πληττομένων χωρῶν.

Ἐννατον θὰ παρακολουθεῖ καὶ θὰ διαβουλεύεται τὰς Κυβερνήσεις ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τους προβλημάτων καὶ θὰ ὑποδεικνύει μέτρα διεθνή καὶ ἔθνικά.

Γενικώτερα θὰ ἐφαρμόζει τὴν Διεθνή Οἰκονομικὴ Πολιτικὴν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Νομισματικῆς Σταθερότητος, τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως.

Εἰς τὸν προτεινόμενον Διεθνή Οἰκονομικὸν Ὀργανισμόν πρέπει νὰ συγχωνευθοῦν ὅλοι οἱ οἰκονομικοὶ ὀργανισμοὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν (Agencies), Ἐφοδιαζόμενον καὶ μὲ ἴδια κεφάλαια ἐκτὸς τοῦ χρυσοῦ ὅπως ἀναφέραμε, καὶ μὲ Quotas τῶν κρατῶν μελῶν. Καὶ μὲ διεθνή ἐξουσίαν ἐλέγχου καὶ συστάσεων πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν κρατῶν μελῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νέου Διεθνοῦς Οἰκονομικοῦ Ὀργανισμοῦ, διοικουμένου ἀπὸ ὀλιγομελῆ Διοίκησιν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κοινωνικοῦ καὶ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου καὶ διὰ τῆς συνεργασίας τῶν κρατῶν μελῶν, ὁ Ὀργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θὰ καταστῆ ἀποτελεσματικώτερος εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν του, διότι ἡ οἰκονομικὴ δύναμις τὴν ὁποίαν θὰ διαθέτει θὰ τοῦ παράσχει καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀναγκαίων μέτρων.

Ἡ ἱστορία ἐπιβάλλει εἰς τὴν παροῦσαν γενεάν τὸ ἱστορικὸν αὐτὸ καθήκον.

Τὰ προτεινόμενα μέτρα ἐξέρχονται τῶν θεωρητικῶν ὀρίων τῆς Νεοκλασσικῆς Θεωρίας, ἡ ὁποία ὑποθέτει αὐτόματη ὑποκατάστασις τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς Ἴσορροπίας καὶ ἐξάλειψις τοῦ Πληθωρισμοῦ, καὶ ἡ ὁποία ὑποθέτει ἐλευθέραν οἰκονομίαν.

Ἡ ἐπὶ ἓνα αἶώνα συνεχῆς Παρέμβασις τοῦ κράτους εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἡ Ἐπέκτασις τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς διὰ τὴν συγκράτησιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς Ἴσορροπίας, καθὼς καὶ αἱ διὰ λόγους πολιτικούς, κοινωνικούς καὶ οἰκονομικούς, ἔθnikοποιήσεις κλάδων τῆς οἰκονομίας, μετέβαλαν τὴν σύγχρονον οἰκονομίαν εἰς Μικτὴν Παγκόσμιον Οἰκονομίαν. Ὁ Οἰκονομικὸς Κόσμος σήμερα δὲν εἶναι οὔτε Ἐλευθέρη Οἰκονομία, οὔτε Καπιταλισμὸς, οὔτε Σοσιαλισμὸς

ἀλλὰ Μικτὴ Οἰκονομία, ἐπιβληθεῖσα συνεπεία τῶν ἀδυναμιῶν τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας.

Ὁ JOHN MAYNARD KEYNES ποὺ ἔκαμε ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Νεοκλαστικῆς Θεωρίας δὲν τὴν ἀντικατέστησε. Ἡ Γενικὴ Θεωρία ἢ ὁποία διαμορφώνεται ἀπὸ τὴν λειτουργίαν τῆς Μικτῆς Οἰκονομίας δὲν ἔχει φθάσει ἀκόμη εἰς τὴν πληρότητα καὶ τὴν τελειότητά της.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ Πληθωρισμοῦ τὴν ὁποίαν ἐπιχειρήσαμε ἐφάνη ὅτι ἡ ἐλευθέρα οἰκονομία εἰς τὸ στάδιο τὸ Καπιταλιστικὸ Μονοπωλειακόν, ἔντονα ἀνταγωνιστικὸ τῶν κρατῶν, δὲν ἔχει τὴν εὐλυγισίαν τῆς αὐτομάτου ἀποκαταστάσεως τῆς Οἰκονομικῆς Ἴσορροπίας. Ὁ Πληθωρισμὸς δείχνει βαθεῖα ἀστάθεια τῆς οἰκονομίας.

Οὔτε δὲ εἶναι ἐπαρκῆς ἡ παλαιὰ μέθοδος τῆς Κρατικῆς Παρεμβάσεως διὰ μέτρων εἰδικῶν. Ὅπως ἐτονίσσαμε καὶ ἀνωτέρω, ἡ Διεθνῆς Οἰκονομία κατέστη Παγκόσμια καὶ ἔχει ἀνάγκη ἐφαρμογῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς.

Ἡ ἀνάγκη αὕτη ἢ ὁποία ἐφάνη ἤδη ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου καὶ σήμερα εἶναι ἀπόλυτη καὶ ἄμεση ἀνάγκη, φαίνεται ἀπὸ τὴν ἰδρυση καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν Διεθνῶν Οἰκονομικῶν Ὄργανισμῶν.

Ἡ οἰκονομία δὲν βρίσκεται πρὸ Διλήμματος, Ὑφεσις ἢ Πληθωρισμὸς. Οὔτε εἶναι ὀρθὴ ἡ ἐπιλογὴ Ἀνεργία παρὰ Πληθωρισμὸς, διότι διάφορα εἶναι τὰ φαινόμενα ποὺ ἔχουν ἐμπλακῆ. Μὲ συστηματικὴν δὲ πολιτικὴν δύναται καὶ ἡ Ὑφεσις, δηλ. ἐκ τῆς Κρίσεως Κάμψις, νὰ ἀντιμετωπισθῇ μὲ αὔξησιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ τοῦ εἰσοδήματος. Καὶ ὁ Πληθωρισμὸς νὰ καμφθῇ μὲ μικρότερη αὔξησις καὶ ἀκολούθως νὰ ἐπιτευχθῇ διαρκῆς σταθερότης. Ἀλλὰ χρειάζεται συντονισμένη διεθνῆς οἰκονομικὴ πολιτικὴ καὶ ὄχι κρατικὴ, ἀντιφατικὴ ἀνταγωνιστικὴ πολιτικὴ. Καὶ ἡ Πολιτικὴ Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ ἡ Ἀντιπληθωριστικὴ Πολιτικὴ πρέπει νὰ ἔχη συντονισμένον διεθνῆ χαρακτῆρα διότι ἡ ἐξάρτησις τῶν οἰκονομιῶν εἶναι παγκόσμια.